

Čakajo nas težke naloge

Predsednik republike Josip Broz-Tito, ki je dočkal novo leto v Zagrebu, je poslal ob novem letu državljanom Jugoslavije naslednjo poslanico, v kateri je med drugim dejal:

— Ko stopamo v novo, 1963. leto, lahko z olajšanjem gledamo na minulo nevarno obdobje v letu 1962, ko je človeštvo s strahom gledalo na svojo usodo. Bili smo na robu vojne katastrofe z najstrašotnejšimi posledicami. Pa tudi tokrat je zmagal zdrav človeški razum tistih faktorjev, ki so najodgovornejši za ohranitev miru na svetu. Ves miroljubni svet jim je za to hvaležen in prav ta hvaležnost je zanje najodgovornejša obveznost, da bo tudi v prihodnje njihova poglavitna skrb ohranitev miru, da bodo budno in resno spremljali miroljubne težnje velikanske večine človeštva in da bo to njihova orientacija v zunanji politiki. Tiste sile, ki zastopajo in ki bodo zastopale politiko miru, politiko miroljubne in konstruktivne koeksistence med narodi, lahko s polno pravico in zaupanjem računajo na podporo vseh miroljubnih sil na svetu.

— V minulem letu smo morali ugotoviti nekatere pomanjkljivosti v našem družbenem razvoju in naših družbenih odnosih. O tem smo govorili odkrito pred našim ljudstvom. Grajali smo nekatere drastične pojave subjektivnega značaja in to je dalo pozitivne rezultate. Toda še dosti tega je tre-

ba popraviti in glede tega se ne bomo zaustavili pri doseženih rezultatih. Če kdo misli, da je bilo to samo začasna burja, ki bo minila in da bo šlo potem spet po starem, se moti. Vse pojave, ki se lahko negativno kažejo v normalnem socialističnem družbenem razvoju, moramo preprečevati v kail.

— Zelo pomembno povečanje našega izvoza v tem letu, zlasti v drugem polletju, prav tako pa tudi povečanje proizvodnje, kaže, da do tega ni prišlo zaradi ne-

česa zunaj nas, iz objektivnih razlogov, ampak predvsem iz subjektivnih razlogov, zaradi hitrega odpravljanja negativnih stvari, zaradi boljše organizacije, zaradi večje aktivnosti komunistov in drugih zavestnih socialističnih sil pri presojanju interesov skupnosti kot celote.

— Državljeni in državljanke, v leto 1963 stopamo z novimi nalogami, ki niso nepremagljive, zakaj dovolj izkušenj imamo, da jih bomo lahko pravilno reševali. Iz pomanjkljivosti v preteklosti

smo potegnili potrebne sklepe in sedaj jih moramo dosledno izvajati, brez nervoze in pretiravanja.

novice

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČIN KOČEVJE IN RIBNICA

Leto VIII. — Št. 3

KOČEVJE, 11. JANUARJA 1963

Cena 20 din

Grčarice za združitev

Grčarice, 9. jan. (Po telefonu). — Zbora volivcev v Grčaricah, ki je bil prvi v ribniški občini, se je udeležilo okrog 50 volivcev, prisostvovali pa so tudi sekretarja obč. komitejev ZK Kočevje in Ribnica, Hegler in Debeljak, predsednik ObLO Kočevje Drago Benčina, tajnik ObLO Ribnica in ravnatelj osemletke.

Na zboru so najprej govorili

o izpolnjevanju plana v ribniški občini preteklo leto. Vaščani so izrekli precej kritičnih pripomb, ko pa so govorili o predvideni združitvi občin Kočevje in Ribnica, so enoglasno glasovali za združitev...

V prihodnjih dneh bodo v obeh občinah zbori volivcev še v ostalih krajih in tedaj bomo dobili jasna mnenja občanov o tem vprašanju.

Občinski statut in združevanje občin

Od 13. do 20. januarja bodo v kočevski občini zbori volivcev, na katerih bodo odborniki volivcem poročali o izvršenih nalogah občine in posameznega krajevnega odbora v preteklem letu, nadalje bodo občane seznanili z izdelovanjem osnutka statuta za občino Kočevje (osnutek bomo objavili v eni naših naslednjih števil), razpravljali pa bodo tudi o združitvi občin.

13. januarja bodo zbori volivcev v Mozilju (ob 9. uri v osnovni šoli), v Livoldu (ob 9. uri v prosvetnem domu), Predgradu (ob 10. uri v združnem domu), Vimolju (ob 10. uri v osnovni šoli), Starem logu (ob 10. uri v osnovni šoli), Stari cerkvi (ob 10. uri v osnovni šoli) in Strugah (ob 11. uri v osnovni šoli).

14. januarja v Kočevju (ob 17. uri v dvorani družbenih organizacij in za Rudnik-Salka vas (ob 19. uri v prosvetnem domu Rudnik).

16. januarja v Koprivniku (ob 19. uri v osnovni šoli).

17. januarja v Kočevski Reki (ob 18. uri v prosvetnem domu).

18. januarja za Željne-Klinja vas (v osnovni šoli Željne ob 19. uri).

20. januarja v Dolgi vasi (ob 9. uri v prosvetnem domu), v Dragi (ob 9. uri v KU Draga), Papežih (ob 9. uri), Osilnici (ob 9. uri v osnovni šoli), Kužlju (ob 15. uri v osnovni šoli), Vas-

Fari (ob 15. uri v prosvetnem domu v Fari), Vrh pri Fari (ob 14. uri) in v Banja loki (ob 14. uri v dvorani družbenih organizacij).

ZBORI VOLIVCEV

V ribniški občini bodo zbori volivcev od 9. do 18. jan. V sredo in v četrtek so bili v Grčaricah, Rakitnici-Blate, Prigori, Dolenji vasi, Nemški vasi. V Ribnici, kjer bo obenem tudi letna konferenca Socialistične zveze, bo v petek ob 19. uri v domu TVD, v Goriči vasi v petek ob 18. uri, v soboto na Gori ob 18. uri v osnovni šoli. 13. januarja v Loškem potoku (ob 13.30 v dvorani), na Gregorju (ob 8. uri v gostilni), Zamostec, Sinovica (ob 14. uri pri Ivanu Cvaru), Ravni dol, Lipovšca (ob 14. uri pri J. Pintarju).

14. januarja na Bregu (ob 18. uri pri Spičku), Jurjevica, Breže, Kot (ob 18. uri pri Eli).

15. januarja Bukovica, Dane, Zadolje (ob 18. uri v gasilnem domu), Sodražica (ob 18. uri v dvorani TVD), Sušje (ob 18. uri v osnovni šoli).

16. januarja Ortnek, Poljane (ob 16. uri v gostilni), Žlebič, Slatnik (ob 18. uri — gostilna Klun).

17. januarja Zapotok, Vinice, Gorenji Lazi (ob 18. uri v združnem domu), Zimarice (ob 18. uri — gostilna Pogorelec) in 18. januarja v Sajevecu (ob 18. uri pri Klunu).

V dneh pred novim letom je dedek Mraz, ki so ga predvsem najmlajši nestrpnost pričakovali, obiskoval vasi in delovne kolektive. Dedek Mraz je med drugim obiskal tudi kolektiv ČZP »Kočevski tisk« (na sliki)

Z LETNE SKUPŠČINE ZB NOV MESTA KOČEVJE

Še vedno ni rešen stanovanjski problem borcev

Pred kratkim je imela redno letno skupščino krajevna organizacija Zveze borcev NOV Kočevje. Bivši borci so se pogovorili o svojem dosedanjem delu in o problemih, ki jih je nujno rešiti.

Poudarili so, da stanovanjski problem bivših borcev še vedno ni zadovoljivo rešen. V preteklem letu se je prijavilo 45 borcev, da nimajo primerne stanovanjske, stanovanje pa jih je dobilo 17, medtem ko bo najmanj 8 borcev dobilo stanovanja letos. Posebno pereč je stanovanjski problem v mestu, medtem ko je na podeželju v glavnem zadovoljivo rešen. V razpravi je bilo tudi predlagano, naj bi ZB svetovala občinskemu ljudskemu odboru, naj bi zgradil nekaj več cenjenih stanovanj in tako rešil tudi najbolj pereča stanovanjska vprašanja borcev.

Pred kratkim je bilo okoli 20 odstotkov članov ZB poslanih na zdravniške preglede. V razpravi je bilo poudarjeno, naj bi napake, ki se dogajajo pri pošiljanju posameznih bolnih članov na zdravljenje, preprečili tako, da bi posamezne kandidate za zdravljenje sistematično pregledala posebna komisija.

V preteklem obdobju so člani ZB napisali več spominov iz NOB, ki so bili objavljeni v raznih časopisih in revijah. Dobro pa bi bilo, poudarja poročilo, če bi ZB organizirala sistematično akcijo za pisanje spominov. Najbolje bi bilo, če bi imela organizacija

za to posebno komisijo, ki bi to delo vodila.

Nadalje so se bivši borci pogovorili o bližnji proslavi 20-letnice Kočevskega zbora. Člani ZB pri programu teh proslav že aktivno sodelujejo, prav tako pa bodo sodelovali tudi na raznih prireditvah, sprejemu gostov, pri raznih delih itd. Posebno pa bodo člani

ZB sodelovali pri zboru treh brigad, ki so bile ustanovljene na Kočevskem. Zbor bo tudi v okviru proslav 20-letnice Kočevskega zbora.

Nadalje so razpravljali še o priživalnih, statutu komune (ki naj bi uzakonil pravice članov ZB), o klubskih prostorih (ki jih imajo skupaj s SZDL), o odhodih na delo v druge države, priznavanju delovne dobe za čas NOB, sodelovanju z drugimi organizacijami in drugim.

Skupščino ZB sta pozdravila tudi učenca glasbene šole in zaigrala borcem nekaj partizanskih pesmi

Zaposlovanje invalidov ni problem

Občinska komisija za popis delovnih mest, na katerih bi lahko delali invalidi, je ugotovila, da imamo v kočevski občini 44 delovnih mest, primernih za invalide, na katerih bi se lahko zaposlilo 108 invalidov. Po nepopolnih podatkih je v občini zaposlenih skupno 87 invalidov, od tega 11 vojaških. Preostala delovna mesta bodo ostala predvidoma nezasedena, ker so predvidena predvsem za invalide ženske, teh pa k sreči ni veliko.

Največ invalidov je zaposlenih v podjetjih Rudnik, Itas in Ključavničarstvo. Ta in tudi druga podjetja v občini se ne branijo zaposliti invalide, zaradi česar tudi zaposlovanje invalidov pri nas ni problem. Podjetji INKOP in »Oprema« sprejemata invalide tudi na rehabilitacijo. Navadno se invalidi med rehabilitacijo tako izkažejo pri delu, da jih podjetji kar obdržita.

Na območju obeh občin (kočevske in ribniške) je le osem nezaposlenih invalidov, v vsaki po štirje. Od teh so nekateri starejši, za druge pa ni v kraju zaposlitve stanovanja.

Dom telesne kulture

Dom telesne kulture v Kočevju stoji še vedno konzerviran. Denar za dograditev namreč še vedno ni zagotovljen, čeprav bi lahko začeli urejevati notranjost.

Obiskali so mater narodnega heroja

Zastopniki domske skupnosti Doma Dušana Remiha v Kočevju so med novoletnimi prazniki obiskali v Šalki vasi mater padlega narodnega heroja, po katerem ima dom ime, in ji izročili skromno darilo. Gojenici doma so se z njo zadržali v kratkem razgovoru. Mati narodnega heroja je bila prijetno presenečena nad obiskom in se jim je pristržno zahvalila. Z veseljem je sprejela tudi vabilo, naj ob prvi priložnosti obišče dom, ki nosi ime po njenem sinu, Stiki gojencev doma z Remihovo materjo naj bi bili v bodoče stalni.

Večerna politična šola v Ribnici

(fg) — V Ribnici je že od 25. decembra dvakrat tedensko (ob torkih in petkih) večerna politična šola, trajala pa bo do aprila. Vpisanih je okrog 25 rednih slušateljev, obiskujejo pa jo tudi člani občinskega komiteja, družbeno politični delavci in člani samoupravnih organov.

Program šole je obsežen. Bistvena razlika z dosedanjimi podobnimi šolami je v tem, da predavatelji izhajajo iz načelnih problemov, iz katerih potem obravnavajo domača vprašanja.

Slušatelji večerne politične šole so se najprej seznanili s sedanji gospodarskimi procesi, ki pogosto integracijo v gospodarstvu (združitev lesne industrije,

združitev zadrug in trgovin itd.) ter s problemi nadaljnjega razvoja družbenega samoupravljanja. Pri tem so bile podane osnovne misli o statutih delovnih organizacij, o odnosih med podjetjem in komuno, izhajajoč iz statuta itd. Slušatelji so pokazali za te probleme precejšnje zanimanje. Zna drugem predavanju so sodelovali v razpravi, obenem pa so še med seboj določili posebne skupine, ki bodo nekatera posamezna aktualna vprašanja iz gospodarstva ter družbenega upravljanja v industriji in kmetijstvu podrobneje obdelali in zbrali precej tovrstnega materiala.

Ceprav se je del slušateljev zavzel za redno obiskovanje šole, so

jo nekateri vzeli neresno in to predvsem ljudje iz gospodarstva. Ob tem se nam vsiljuje misel, da se nekateri še niso odresili stare miselnosti, da je dovolj, če se nekdo poglablja le v problematiko na delovnem mestu, širši problemi v komuni pa ga ne zanimajo...

Največji kos zlata, ki so ga kdajkoli našli, je tehtal 215 kilogramov! Našli so ga 1872. leta v Hill Endu v Avstraliji. Največji kos srebra pa so našli v Sonori v Mehiki; tehtal je nekaj več kot 1350 kilogramov!

OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU — OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

RAZPLET KONGOŠKE KRIZE? Zadnje čase so pričele sile Združenih narodov v Kongu odločen napad proti žandarmeriji v Katangi. Po vrsti ogorčenih bojov se je secesionist Combe umaknil v Južno Rodezijo, ta teden pa se je vrnil in po sestanku z namestnikom generalnega sekretarja Bunchejem v Elisabethvillu v sredo sporočil, da se strinja z načrtom generalnega sekretarja OZN U Tanta o združitvi Konga. Izrazil je tudi pripravljenost za sodelovanje pri tej akciji. Upajmo, da Combe tokrat ne bo prelomil besede, kakor jo je že tolikokrat doslej, in da bo končno v tej razpravni deželi, tako potrebnimi miru, vendarle zavladalo normalno življenje.

V sredo smo tudi slišali, da je centralna kongoška vlada zavrnila ponujeno pomoč Velike Britanije zaradi njene subverzivne dejavnosti v Katangi. Kongoška časopisna agencija je sporočila, da še proučuje misel o pretrganju diplomatskih stikov v VB.

KARIBSKA KRIZA Z DNEVNEGA REDA — ZDA IN SZ sta zahtevali v pismih generalnemu sekretarju U Tanta, naj odstrani karibsko krizo z dnevnega reda Varnostnega sveta. U Tant je prejel tudi pismo od stalnega predstavnika Kube v ZN, v katerem pravi, da Kuba še vedno nima zagotovil za varnost. — Obe velesili, ZDA in SZ, nista mogli najti stičnih točk predvsem v dveh vprašanjih: niso se zedinili glede nadziranja o umiku sovjetskega raketnega orožja s Kube (zahteva ZDA), ZDA pa niso dale zagotovila, da ne

bodo izvedle invazije na otok.

MACMILLAN FEBRUARJA V ITALIJO. — Napovedujejo, da bo britanski premier Macmillan verjetno februarja obiskal Italijo, kar nekateri spravljajo v zvezo z vestmi, da italijanska vlada pripravlja akcijo proti osi Pariz-Bonn, Italija bi s tesno povezavo z Anglijo spet vzpostavila ravnotežje v Zahodni Evropi, ki se je nekoliko omajalo spricho razvoja francosko-zahodnonemških odnosov.

USPEHI VIETKONGA. — Uporniške sile v Južnem Vietnamu so v novoletni ofenzivi proti diktatorju Ngo Din Diemu dosegle lepe uspehe. V dosedanjih akcijah so z razmeroma majhnimi izgubami zaplenile veliko ameriškega orožja.

POPLAVE. — Dolgotrajno deževje je obsežna rodovitna področja v severnem in osrednjem delu Maroka spremenilo v močvirje. Sodijo, da je zelo veliko ljudi brez strehe, precej pa jih je izgubilo življenje. Posebno komisijo za boj proti poplavam vodi kraj Hassan II.

KOMEMORACIJA NA OSANKARICI. V torek se je v počastitev legendarnega boja Pohorskega bataljona zbralo več sto ljudi na Osankarici, kjer je pred dvajsetimi leti pričel bataljon svojo poslednjo borbo. O tem je zbrani množici spregovoril prvi komendant bataljona, generalpodpolkovnik Franc Poglajen-Kranjc. Komemoracije se je udeležila tudi delegacija Antifašistične zveze Avstrije.

PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU — OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

Skupščina komunalne skupnosti Kočevje — Ribnica

Prosta izbira zdravnika

Na podlagi novega zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja je bila na območju OLO Ljubljana izvedena reorganizacija samouprave socialnega zavarovanja. Oktobra so bile po temeljitih pripravah izvedene volitve novih skupščin komunalnih skupnosti.

Skupnost zavarovancev socialnega zavarovanja Kočevje-Ribnica se je v kratkem času že drugič sestala. Na prvem zasedanju je bila skupščina konstituirana, izvoljeni pa so bili tudi člani v predstavništvu telesa skupščine. Za predsednika skupščine je bil izvoljen Vlado Planinc, v upravni odbor komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Ljubljana pa Vinko Mate. Za člana republiške skupnosti je bil izvoljen predsednik naše skupnosti.

Drugo zasedanje skupščine, ki je bilo 24. decembra, je bilo zelo pestro. Najvažnejša točka dnevnega reda je bila razprava o pravilniku za uveljavljanje pravic zdravstvenega varstva zavarovancev. Vodilo jih je načelo: »Omogočiti hitro in efektivno uveljavljanje pravic zavarovancev hkrati z racionalnim trošenjem skladov.« — Olajšati zavarovancem uveljavljanje pravic zdravstvenega varstva, posebno če mora te uveljavljati v drugem kraju — v drugi komunalni skupnosti. Izboljšati dosedanje organizacijo dela zdravstvenih zavodov in socialnega zavarovanja in z ustreznimi pogodbenimi urediti medsebojne odnose.

Za pravilnik je važno določilo člena 101 ZZZ, ki se glasi:

1. Zagotovitev vseh oblik zdravstvenega varstva po sodobnih medicinskih metodah in s sodobnimi sredstvi.

2. Zagotovitev proste izbire zdravnika in zdravstvenega zavoda. Zdravnik prevzema vse dolžnosti posameznega zdravnika tako, da presoja bolezen, delovno zmožnost zavarovancev, nosečnost zavarovank, ugotavlja ali je zavarovancu potreben spremljevalec, če je nevarnost nalezljive bolezni, daje mnenje ali si je zavarovalec nalašč povzročil delovno nezmožnost... v kolikor ni z zakonom ali po predpisu skupščine komunalne skupnosti drugače določeno o načinu uveljavljanja zdravstvenega varstva.

V razpravi, ki je bila zelo razgibana, so podali zelo dobre predloge in jih primerjali z dosedanjim praksom. Največ govora je bilo o izbiri zdravnika in zdravstvenega zavoda, pa tudi o tem, kateri zdravnik naj pri takšni izbiri določa zavarovancu bolniški stazlež. Ugotovljeno je, da je zdravniku težko delati s pacientom, s katerim ne more priti v kontakt. V takih okoliščinah je delo zdravstvenega delavca onemogočeno. Veliko so govorili, kako rešiti vprašanje izbire zdravnika v obratnih ambulantah. Tudi primeri, ko si bo hotel vsak družinski član izbrati drugega zdravnika, niso zaželeni. Zdravstvena praksa je pokazala, da je takšno zdravljenje manj uspešno. Sklenili so, da zavarovanci v nujnih primerih ne bi čakali izbranega zdravnika, pač pa bi jim nudil zdravstveno pomoč tisti, ki je najbližji.

Skupščina je sklenila, naj bi pravilnik za uveljavljanje zdravstvenega varstva veljal za vse zavarovance naše komunalne skupnosti. Za zavarovance, ki živijo izven kraja naše skupnosti, naj bi

tudi veljal. Izjema bi bila le v osnovnem zdravstvenem varstvu. Zavarovanci naj bi prosto izbirali zdravnika in zdravstveni dom v okviru naše skupnosti. Glede cene storitev — pregleda in potnih stroškov, velja najbližji zdravnik oz. specialist, ki je dosegljiv. Stalež naj bi odobral le izbrani zdravnik. Nujnost prevoza z reševalnim avtomobilom mora biti utemeljen. Delo v ambulantah naj

bi bilo urejeno tako, da bi splošni ambulantni v Kočevju in Ribnici poslovali dopoldne in popoldne. Stremeti moramo za tem, da bi se ustanovila stalna konferenca za rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov pri svetu za delo. Sproženo je bilo tudi vprašanje obstoja in delokroga podružnice v Ribnici.

Posebno je bilo poudarjeno vprašanje povezave med zdravstvenimi delavci, kar je bilo do sedaj pomanjkljivo. Tudi zdravstvene usluge pri zdravstvenih zavodih so se v različnih primerih ponavljale. To predvsem takrat, ko je zdravnik iz Kočevja poslal

zavarovanca v Ljubljano ali Novo mesto.

Skupščina je obravnavala še druge pravice, ki jih predvideva zakon. Za zdravlila in cepljenja, ki niso obvezna, naj bi zavarovanci tudi v bodoče prispevali svoj delež. Zaradi nege družinskega člana, pri katerem naj bi se izjemoma podaljšal čas negovanja in bi zavarovalec prejemal nadomestilo osebnega dohodka, je bilo predlagano, naj bi tudi v bodoče o tem odločal lečeči zdravnik. Potni stroški in dnevnice naj bi se plačevali zavarovancem z najcenejšim prevoznim sredstvom od 10 km dalje. V izjemnih primerih naj bi odločal odbor za zdravstveno zavarovanje in financiranje.

Preden bo pravilnik sprejet, bodo o njem še razpravljali družbeni organi in zavarovanci.

D. T.

Srečno vožnjo šoferjem!

Sedeli smo in poslušali. Besede naših šoferjev in avtomehaničev so padale v živo, kar je potrdil večkratni aplavz navzočih. Letna skupščina ZSAM Kočevje, ki je bila 6. januarja v hotelu Pugled, je veliko povedala o delu in življenju ljudi, ki vozijo po naših in tujih cestah. To življenje in delo ni tako lahko, kakor si ga večkrat predstavljamo.

Pa pogledjmo, kaj so dejali šoferji in avtomehaničarji: V kočevski občini je skupno z amaterji okrog 900 voznikov motornih vozil, ki imajo vozniška dovoljenja. V ZSAM je včlanjenih 159 voznikov, ki so poklicni šoferji. Poročilo predsednika je zajelo na kratko delo, ki ga je opravila organizacija v preteklem letu.

Za praznik šoferjev — 13. julij je organizacija razvila društveni prapor. Prireditve je lepo uspela. Članom so podelili priznanja in značke, delovni kolektivi pa so dali priznanja svojim članom za vzorno delo v prometu in za skrb za vozila. 15. januar je priznan za dan šoferjev v zveznem merilu, ker je na ta dan vstopil v organizacijo tovariš Tito, 13. julij pa ostane dan šoferjev v republiškem merilu.

Tovarišem, ki so uspešno položili izpite za pridobitev kvalifikacije in visoke kvalifikacije, so podelili priznanja za njihov trud.

V razpravi so govorili o podelitvi plakete »Vzorni voznik«, ki je bila nepravilna. Predlogov za to je bilo poslanih 75, odobrenih pa samo 16 in še od teh samo 5 za poklicne voznike, ostale pa so dobili amaterji, med njimi tudi neupravičeno. Komisije, ki so izdelale predloge, so te objektivno ocenile po podatkih, zavrnilo so jih pa v Ljubljani brez vsake obrazložitve. Tako šoferji Jože Gržina, Jože Iskra in Janko Cigole in še več drugih, ki vozijo že skoro 20 let brez vsake nesreče plakete niso prejeli. Plaketa vzornega voznika je priznanje tistim voznikom, ki posvečajo vso skrb vozilu in varnosti na cestah.

Zastopnik Okrajnega odbora ZSAM Ljubljana je povedal tehtne vzroke, da je do teh napak prišlo, ker je bil pravilnik o podeljevanju še nepopoln in ga bo potrebno popraviti. Združenje v Kočevju, je dejal zastopnik Okrajnega odbora, je doseglo v ljubljanskem okraju v preteklem letu najlepše uspehe.

V razpravi so se dotaknili šoferji še vrste vprašanj in problemov. Člani združenja so člani naših delovnih kolektivov, ki pa se vse premočno zanimajo za pogoje voznikovega dela in življenja. Šoferji, ki so na poti, nima-

jo prenočišč in avtopostaj, da bi se spočili, spijo po kabinah, ker odgovarjajo za tovore in ker vozil nimajo komu izročiti v varstvo.

Naraščajoči promet ustvarja vedno več problemov. Mandatne kazni, ki so vedno strožje, so večkrat krivične, čeprav so zakonite. Poiskati bi morali nove metode kaznovanja za prekrške, kakor so jih na primer v Beogradu, da za prekršek izročijo kino vstopnico, ko predvajajo filme o prometnih nesrečah in če kršitelj prometnih predpisov ne pride v kino, ga šele potem denarno kaznujejo. Prometne nesreče niso krivi samo šoferji, pač pa tudi vsi ostali koristniki javnih cest. Naš tisk ve-

liko piše o manj važnih vprašanjih, nesreče na cesti pa samo registrira, ne piše pa o tistih važnih činiteljih, zaradi katerih prihaja do nesreč.

V obmorskih krajih je 2 del kisle vode 120 din, kokta 150 din, vino pa tudi po 90 din. Te anomalije bi morali urediti, ker je po teh cenah brezalkoholnih pijač težko prepričati voznike, da ne bi segli po vinu.

Naporno delo in stalna živčna napetost potujoče delovne ljudi hitreje izčrpa kakor pa na drugih delovnih mestih. Zato bi morali imeti delovni kolektivi več razumevanja do starejših in onemoglih voznikov.

Združenje si je zadalo še več nalog za leto 1963. Med drugim tudi to, da bo skupno z AMD in drugimi organizacijami svečano in na primeren način proslavilo 20-letnico zbora poslancev v Kočevju.

P. Šobar

16 vzornih voznikov nagrajenih

Državni sekretariat za notranje zadeve — republiška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu — je pred kratkim podelil šestnajstim šoferjem iz kočevske občine diplome in značke kot priznanje za vzorno upravljanje motornih vozil v javnem cestnem prometu, za tovariški odnos do ostalih udeležencev v cestnem prometu in za varno vožnjo. Nagrajeni so bili sledeči šoferji in

že Blenkus, inženir Milan Bižal, Franc Zadnik, dr. Miran Cilenšek, dr. Marko Vizjak, Tone Serčer, inženir Saša Cvetko, Ivan Muhič, inženir Zdravko Šaubah. V občini Kočevje je preko 900 šoferjev. AMD jih je predlagalo za podelitev priznanj okoli 80, skozi stroge ocene okrajnih in republiških komisij (ki imajo pregled o ponašanju šoferjev v okraju, republiki in državi) pa je prišlo srečno le 16

šoferji-amaterji: Franc Ambrožič (Trgopromet), Marko Milčič (KGP), Ivan Zbačnik (Zidar), Rudolf Šafar (INKOP), Anton Vardijan (Reševalna postaja), Jože Podražaj, Matija Praznik, inženir Jo-

šoferjev. Šoferjem je na manjši svečanosti, ki je bila nekaj dni pred novim letom v hotelu »Pugled« v Kočevju, podelil priznanja predsednik AMD Kočevje inženir Janez Trošt.

Nad pet milijonov knjig v desetih letih

Lepa knjiga na knjižni polici v stanovanju ni le okras, kakor nekateri menijo, ampak je tudi naš najboljši prijatelj, ki nas razvedri, če smo slabe volje in nas nikdar ne razočara. Knjiga pa je tudi zrcalo kulturnega nivoja naroda ali posameznika...

Naše založbe so v povojnih letih izdale že na tisoče publikacij v milijonskih nakladah. Zal so knjige pogosto zelo drage in si jih le redkokdo lahko privoščil. Da lepa knjiga lahko prodre v sleherni dom pa že deset let skrbi Prešernova družba, ki v svojih vsakoletnih knjižnih zbirkah poskuša posredovati slovenskemu bralcu najlepše svetovne knjižne stvaritve, po drugi strani pa mu posreduje knjige s praktično vsebino, primerno za vsakdanjo rabo.

Zadnje dni pred novim letom so naročniki prejeli že deseto knjižno zbirko, s katero je bilo

razdeljenih med bravce že nad pet milijonov knjig. Vsekakor lep uspeh založbe v skrbi za bravce! Uredništvo se je potrudilo prav pri letošnji, jubilejni zbirki in izbralo res najboljše dela. Pa tudi prihodnje leto bodo izdali zanimive knjige. Za 900 dinarjev bomo dobili pet knjig, koledar in barvno reprodukcijo. Pripravljajo pa ta-le dela: Zanimivo povest Ivana Tavčarja »V

Zali«, delo sovjetskega pisatelja Nekrasova »V domačem mestu«, popularni mladinski pisatelj F. Bevk bo napisal v počastitev 250 letnice tolminskega upora povest o otrocih — upornikih »Požara«. Pomoč v potrebi bo tudi poljudno pisan priročnik »Naš zdravnik«, prof. F. Planina pa pripravlja knjigo »Slovenija in njeni kraji«, ki ji bo priložen tudi zemljevid.

Gostovanja

Prvo gostovanje z MANDRAGOLA (Svoboda Stara cerkev) bo v nedeljo, 13. januarja v Seškovem domu v Kočevju ob 15. uri z lastno dekoracijo. Drugo gostovanje bo 19. januarja v Dolenji

uprizoritev v Kočevju, na kar posebno opozarjamo kočevske ljubitelje gledaliških predstav. Oglejte si slike s premiere »Mandragole« v izložbah kočevskih trgovin. Predprodaja vstopnic v trafiki

V klubu tudi televizija kino in predavanja

Pred kratkim je kočevski klub, ki ga je ustanovila SZDL, dobil tudi vodstvo, v katerem so zastopniki SZDL, Delavske univerze in kulturni delavci. Vodstvo je tudi že izdelalo redni tedenski program.

FILMSKO GLEDALIŠČE bo v klubu vsak petek. Takrat bo na programu celovečerni film, filmi iz kinoteke in kratkometražni filmi. Po filmu bo sledil tudi razgovor o njem, o njegovih kalitvah (dobrih in slabih straneh ter kaj je hotel režiser s filmom in posameznimi filmskimi kadri prikazati). Tako si bodo obiskovalci izoblikovali filmski okus. Razgovore bo vodil profesor Puhar.

Predavanja o LIKOVNI in GLASBENI vzgoji bodo na programu vsak torek. Spremljana bodo s filmi.

Program bo dopolnjen še s televizijskimi predstavami. V kratkem dobi klub namreč televizor.

V klubu so obiskovalcem na razpolago tudi knjige, časopisi, revije, šah, radio in drugo.

Ohrambna sposobnost naše države

Pretekli torek je bilo v Kočevju predavanje »Ohrambna sposobnost naše države«. Predaval je polkovnik Jože Seme iz Ljubljane. Govoril je predvsem o nekaterih zunanjih činiteljih, ki bi vplivali na morebitno vojno, o činiteljih, ki govorijo proti vojni v mednarodnem merilu, o sredstvih, ki jih svet danes nepremišljeno vlaga v vojne namene in o možnostih malih narodov ter držav, da se v sodobni vojni uspešno branijo, četudi nimajo najmodernejših sredstev vojne tehnike.

To je bilo prvo v ciklusu štirih predavanj, ki se bodo zvrstila v naslednjih torkih in bodo imela naslov »O pogojih obrambe majhnih držav v sodobni vojni« (predava polkovnik Franjo Kranjc iz Ljubljane), »O problemih zaščite pred morebitnimi zračnimi napadi« in »O obremenjenosti prebivalstva z ionizirajočim sevanjem in zaščita pred njim«.

vasi pri Ribnici. Za vsa naslednja gostovanja še niso sklenjene pogodbe.

V nedeljo, 13. januarja ob 15. uri v Seškovem domu prva repri-za klasične komedije MANDRAGOLA. To bo samo enkratna

pred samskim blokom, po podjetjih in uro pred predstavo v Seškovem domu.

Opozarjamo prebivalstvo iz Salke vasi, Klinje vasi, Rudnika, Dolge vasi in Livolda na to predstavo.

MANDRAGOLA

Dramska sekcija

»Svobode« iz

Stare cerkve

se je za novo leto predstavila domači

publiki z

Machiavellijevo

komedijo

»Mandragola«.

(Na sliki prizor

iz komedije)

Glasbena šola v Ribnici?

Marsikdo bi se rad učil ta ali oni instrument, vendar je v kraju, kot je Ribnica, težko dobiti privatnega učitelja. Nazadnje so na občini sklenili ustanoviti glasbeno šolo. Šola bi bila v osemletki in tudi instrumente bi nabavili, v kolikor jih dijaki ne bi imeli sami.

Ustanovili so šolski odbor, da bi proučili možnosti; kmalu je odbor napravil med mladino anketo. Prijavilo se je okoli 400 pionirjev in mladincev. Na anketnih listkih je tudi pisalo, da se bo pouk pričel 1. oktobra. Menda je prišel v Ribnico tudi glasbeni učitelj, ki naj bi bil obenem tudi ravnatelj glasbene šole. Toda učitelj se je odpeljal nazaj v Kranj in ni ga bilo več. S tem je glasbena šola že drugič padla v vodo (še pred leti so na osemletki pobirali prijave!)

Bi ne bilo mogoče bolje, da bi poprosili vojaške glasbenike za sodelovanje? Saj so pripravljeni sodelovati, le nekaj dobre volje je treba. Mogoče bi pritegnili k delu tudi glasbene učitelje iz Kočevja (saj pravi stari pregovor, da beseda ni konj!) Kaj, mogoče bi šlo tako?

Mirko Fegic

Nevikta

Film Nevikta v italijansko-jugoslovanski koprodukciji bomo 14. in 15. januarja gledali tudi v Kočevju. Posnet je po zgodbi pesnika in pisatelja Puškina Kapetanova hči. Dogaja se v času, ko se je kmečki voditelj Pugačov tedanji spletkarski in trinoški vladar cesarice Katarine in plemičev uprl.

Film obravnava ljubezen med kapetanovo hčerko Mašo in mladim oficirjem Grinjom, ki je bil vmešan v zaroto proti cesarici. Žive barve filma zgodbo lepo dopolnjujejo. Film je režiral italijanski režiser Alberto Lattuada, glavni vlogi pa tolmačita znana Silvana Magnano in Vittorio Gassman.

V Kočevju spet godba na pihala

Že pred vojno je bila na Rudniku v Kočevju godba na pihala, ki je nastopala po vsem kočevskem območju in v drugih krajih pri različnih prireditvah. Pred nekaj leti se je godba vključila v DPD Svoboda Kočevje, kjer je začela njena aktivnost na Rudniku popuščati. Delovni kolektiv Rudnika je bil mnenja, da bi nosili bremena vzdrževanja godbe še ostali delovni kolektivi v Kočevju, ne pa samo Rudnik. Godba v DPD Svoboda pa se ni mogla okrepiti, ker je imela premalo podpore in razumevanja pri organizacijah in delovnih kolektivih in tako je njeno delo stagniralo in končno popolnoma prenehalo, čeprav se je DPD Svoboda trudilo, da bi godbo poživilo.

To se je v preteklem letu v Kočevju povsod živo občutilo, poseb-

no pa še na Rudniku, kjer je bila že tradicija, da je godba vedno nastopala. Rudarji so jo podpirali in bili nanjo tudi ponosni. Zdaj so rudarji dali spet pobudo, da bi godbo obnovili, kolektiv Rudnika bi prevzel organizacijo in upravo godbe, ostali kolektivi pa naj bi dali moralno in materialno pomoč preko sklada za kulturno dejavnost, ki naj se ustanovi. Strokovno vodstvo godbe naj bi

prevzela Glasbena šola v Kočevju, ki že vzgaja mlade godbenike, ki bodo godbo tudi kadrovsko okrepili.

Na sestanku predstavnikov družbenih organizacij in Rudnika, ki ga je sklicala SZDL, so 5. januarja sprejeli potrebne sklepe, da se bo delovanje godbe v Kočevju spet poživilo.

Peter Sobar

Tri lutkovne igrice

Lutkovna sekcija »Svobode« je pred novim letom (v okviru Novoletne jelke) gostovala z igrico Milčinskega »Tri čudne zgodbe« v Fari in Livoldu. Lutkovna sekcija pripravlja zdaj že drugo igrico

»Razbojnik Moroz«, v kratkem pa bodo začeli študirati še tretjo »Medveda lovimo«. S prvo bodo nastopili v februarju, z drugo pa mesec dni kasneje. Igrali bodo v Kočevju, predvidena pa so tudi gostovanja.

POČITNIŠKO POTEKANJE PO JUGOSLAVIJI (5)

Iznenada, kot strela z jasnega, je ponoči prihrumel silovit vihar; zavijalo je okrog voglov, nazadnje pa se je še močno vllilo. Hitro smo zaprli okna in spustili navojnice, kmalu nato pa smo zaslišali hitre korake gospe Marice po hodniku, ko je hitela zapirati vrata na balkon in pobirati perilo z vrvi. Strahotni, neverjetno zverženi in dolgi bliski so parali nebo in osvetljevali mogočno srednjeveško zidovje. Prepričani smo bili, da bo od grmenja in treskanja zjutraj najmanj pol Dubrovnik porušena...

NOČ NA CINCARJU

(Približno tako kot takrat, ko sva z Žanom porivala kolesa v hrib nad Šujico, menda preko Cincarja, pod večer pa sva na vrhu omagala in na planoti sredi kamnitih ograd postavila šotor. Boleče opekline sva namazala z nekakšno mažo in se hitro zavlekla v šotor, še prej pa sva, zaradi varnosti, privezala kolesa za nože. S temo je prihrumel vihar; po nebu so se podili črni, hudourni oblaki, ki so jih trkali slepeči bliski. Ko je padlo še nekaj kapelj, je Žan skočil pokonci, da bi skoraj prevrnil šotor in pričel mrzlično kopati okrog šotora »odtočni jarek«. »Daj, klada zaspala,« je kričal, »pomagaj mi, sicer naju bo voda odnesla, če pa to ne, naju bo veter zabrisal naravnost v Jadran, nekako pri Splitu!«

Ko je z žepnim nožem spraskal nekaj kanalček okrog šotora, sva odvela kolesi daleč v grmovje »da ne bi treščilo v našu«, nato pa skoraj do jutra trepetala, kdaj naju bo konec. No, zjutraj je posijalo prav lepo sonce in nama spravljivo pomežiknilo, pa tudi kolesi sta bili še tam v grmovju, samo težko sva ju našla.)

Tudi tedaj je, ko smo vsi krmežljavi vstali, že visoko nad morjem svetilo toplo sonce, o nočni nevihti pa ni bilo ne duha ne sluha. Samo gospodinja Marica nam je dejala, ko je prišla pogledat, če smo še vsi zdravi: »Bože moj, kako sam se uplašila. Jeste li dobro spavali, mili moji?« Kdo bi spal v takem in kako, je bilo posebno vprašanje. Potrebni pa smo bili temeljite osvežitve, zato smo se, kakor nam je gospodinja namignila, spustili čez cesto v kopališče. Sicer se ni bilo odprto; stopili smo malo ob obali in se položili po kamenju. Kopališki čuval, ki nas je opazil, je prišel bliže in pogovorili smo se vremenu in podobnih težavah. Povedal nam je, da že dva meseca ni bilo dežja in da vode, razen morske, primanjkuje na vseh koncih.

TUJCI NE SMEJO FOTOGRAFIRATI

Dubrovnik je že davno prestopil ozki okvir mestnega obzidja in se razširil na Ploče. Pile, Lapid in Gruža. Ploče in Pile sta na obeh koncih mestnih vrat. Lapid je mestni kopališki in letoviški del na polotočku dobra dva kilometra od centra. Gruža pa glavno pristanišče, končna postaja ozkotirne proge, ki se v Uskoplju spoji s progo Mostar-Zelenika in njegov industrijski del. Od Gruža sega zaliv Rijeke kakor fjord pod skalne stene, izpod katerih izvira del ponikalnice Trebišnjice.

Potem ko smo se eno ponočno namakali v kopališču v Pločah (voda mrzla in razburkana po nočnem viharju), drugi dan pa smo se odpeljali s cvilečim in ropotajočim tramvajem na Lapid (poln romantike, tujih in domačih turistov in počitniških

domov jugoslovanskih delovnih kolektivov), tretji dan pa križarili po mestu, smo se popoldan poslovili od gospodinje Marice. Kar malo nesrečna je bila, ko smo odhajali (vsaj zatrjevala je tako), pod večer pa je verjetno spet čakala na avtobusni postaji nove stanovavce. »Pa sretan put, bračo Slovenci! Znaš, Slovenci mi uvijek donose sreću...« nam je še zardila.

Prtljago smo odnesli v garderobo na železniško postajo. Tako čudno se nam je zdelo, tako majhno in neprikladno v primerjavi z našimi velikimi postajami in širokimi tiri. Zenski sem nagnal k malemu »štrcu« in ju fotografiral (takole za spomin na ozkotirni vlak), ko so se pričeli »ajzenponarju« razburjati.

»Pa šta radi ovaj čovjek? Šta fotografira? Uzmite mu aparat!« Kratko ostrženi lasje so mi šli

Marjanca opolnoči

kar malo pokonci, ko se je nekdo v modri železničarski obleki odpravil proti meni.

»Cuj, bre, jesi li stranac?«

»Pa kakav stranac, domačin iz Slovenije!« sem mu odvrnil in se pričel ozirati po najbližjem izhodu.

»E, pa dobro, neka bude. Znaš, strancima je zabranjeno fotografisanje!«

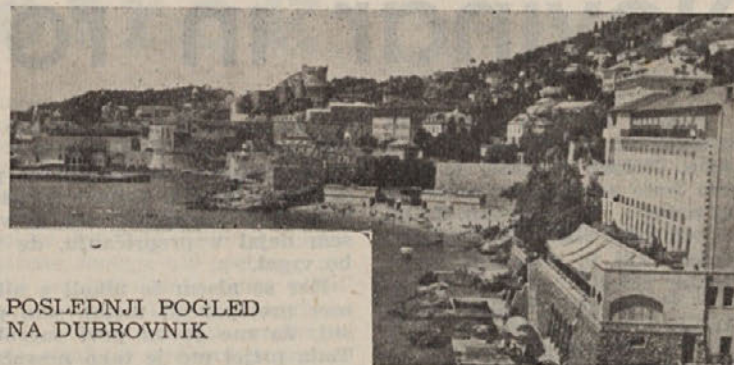

NA POT

BO MORSKA BOLEZEN ALI NE

Sedimo na pločniku pred restavracijo in čakamo, kdaj bo prišel mimo natak. Tu in tam se med množico gostov zablika njegova bela bluza, toda to je tudi vse.

Poslavljam se od Dubrovnik, morda za vedno ali samo za dalj časa. Kdo ve, daleč je in težko je priti do njega. Ko pa si že tam, se težko ločiš, rad bi videl še to in ono. Še bi se rad posprehodil, takole pod večer, ko se najhujša vročina poleže in ko vse mesto privre na ozke zamo-tane uličice, po »Placi«, tja do Gruža, kjer je voda umazana in

POSLEDNJI POGLED NA DUBROVNIK

oljnata od številnih ladij, posedel bi pred enim številnih hotelov, stopil ob obali ali pa obstal na pečini nad njo in poslušal butanje valov ob skalovje. In končno, rad bi še prisluhnil domači pesmi (prav nič prilagajajoči se temu okolju, pesmi o ljubic in fantu, ki pleza po lojtrah), ki so jo prepevali naši fantje, ko so se pozno ponoči vračali iz najbližjega »podruma«.

Ladja pride okrog desetih zvečer. Kdo ve, kako bomo prestali dolgo vožnjo do Splita; nam bodo valovi nagajali ali ne. Spomnil sem se vožnje z ladjo pred leti, ko sva se v Zadru z Žanom vkrcala s kolesi v tretji razred

na s kolesom vred v reko, je leta dejal: »Poglej jih, kako bulijo v naju, kot bi še nikdar ne videli kolesa! Da, le pokaži jim, kaj je to!« in s podvojeno vnemo je pričel privijati in odvijati žice, tako da sva imela čez pol ure stvar še bolj zamotano in brezizgledno.

Tedaj je pristopil nek domačin in se ponudil: »Dozvolite, drugovi, možda ču ja moči.« In ne da bi kaj pomišljal, je nekoga poslal po kredo in v manj kot četrt ure sva imela kolo sposobno za vožnjo! Ha, in znanilca tehnike sta poklapano odjadrala iz Jajca.

MARJANCA OPOLNOČI

Mirno morje, nekje med obema mežikajočima svetilnikoma drobna lučka, ki se približuje, zategel pisk ladijske sirene, nato počasno hropenje motorja, pomol in prerivajoči se potniki. Ko ladja pristane, se poženemo proti mostičku, kot bi nam gorelo za petami. Mornarji vpisejo, naj vendar počakamo, da nabore izstopijo potniki, posreduje milica, končno pa se le znajdemo v »salonu prvega razreda«, kjer so številni potniki že zavzeli najboljše mesta. Strežnik odnese kovčke nekam ven, na hodnik, mi štirje pa se utaborimo ob srednji mizi poleg zaspanega Nemca, klepetave soproje in radovedne, svetlolase »Freulein«.

Ko se ladja komaj zaznavno premakne, priplava iz kota spet tista o dekletu in fantu, kmalu nato pa le tu in tam prodre do nas kakšen »pagata«, »ultimo« in kar je še podobne šare. Slovenski študentje — zgodovinarji so si ogledali dubrovniško zidovje, pa se vračajo preko Splita domov.

Ko se ženi, potem ko zaman skušata zaspiti na stolu, zavlečeta na hodnik med prtljago in »zasmrčita«, se spraviva s Filipom nad »marjanco«, nekakšno polsestro biljarda. Spuščava je-klene kroglice, zaspani Nemec poleg pa se ob vsakem »strelu« zdrzne in nakremži obraz. Ko mu je le dovolj, pokliče strežnika, plača kabino in odide spat. S Filipom pa nabijava »marjanca« vso noč, včasih odideva v »bar« na kavo, medtem ko se vedno bolj oddaljujemo od starega Dubrovnik. Ladja reže valove skozi noč in pušča za seboj široko belo brazdo; šele čez dolgo časa brazda zbledi in se spoji z nikdar mirujočo morsko gladino. Včasih zapeljemo mimo otočka, mimo mežikajočih svetilnikov, v večjih otočnih pristaniščih pristanemo, da izstopijo potniki in se vkrcajo novi. Proti jutru šele zagledamo v daljavi zeleni Marjan in pod njim Split. Stojimo na palubi, gledamo, pozabljamo na morskbo bolezen, ki je ni bilo in se tresemo v jutranjem hladu.

F. Grivec

ZNANILCA NAPREDKA

Ko sva z Žanom takrat krenila iz Banja Luke, sem kmalu ugotovil na zadnjem kolesu »ohtra«. Škripalo in cvililo je, sam pri sebi pa sem preklinjal kolo, ce-sto in sebe, ko se spuščam na tako dolgo pot. Nekaj časa se mučiva po skalnati cesti vzdolž Vrbasa, ko na pol poti do Jajca zagledava pred samotno gostilno pokrit tovarnjak. Šoferja napadeva, naj naju potegne do Jajca ali kamor že gre. Ko spije pivo na najin račun naju naloži — na kisikove »bombe« in odpelje. V strahu, kdaj bo kaj eksplodiralo, sva škilila izpod prašne platnene strehe in v Jajcu vsa trda izstopila. Ko smo pred neko krčmo poplakovali cestni prah, naju šofer vpraša, od kje sva.

»Iz Kočevja. Jeli vam poznato?«

»Kočevje? Pa da, poznam, to je jedno maleno selo u Sloveniji!«

Molče sva požrla tisto »selo« in se mu zahvalila za uslugo. Ko sva prekrizala mesto in poskušala dobiti (brez uspeha) prenočišče, sva se zatekla na samotni vrt ob Vrbasu in se spravila nad zadnje kolo. Oba nestrokovnjaka sva se dobro uro ubadala z njim, toda iz osmice je nastala najprej devetica, nato pa, ko se je okrog naju že zbrala gruča domačinov, nekaj, kar ni bilo ničemur podobno, najmanj pa kolesu...

Ko sem že mislil zabrisati Ža-

Novinar in rokoborba

Pridem oni dan domov in opazim, da z ženo nekaj ni v redu. Nekam žalostno je mesila testo za rezance, rekla pa ni nobene. Ves v strahu, da bo zaradi tega slabše kosilo, sem hotel najti in odpraviti vzrok ženine žalosti.

— Pa menda je nisem spet katere preveč pozdravil?

— Ne, je dahnila.

— Tudi z obljubljenim stanovanjem ni nič narobe?

— Tudi ne.

— Pa otrokom se ni nič zgodilo?

— Nič.

— Ja kaj za vraga se pa potem cmeriš?

Zena je še malo posmrkala, čez čas pa je le povedala:

»PREMLATIL TE BO«

— Ja kdo? Zakaj?

— Tisti, ki si ga dal v časopis, da je pijan razgrajal.

— Kar brez skrbi bodi. Od kar sem novinar, mi jih je tako grozilo že najmanj sto — pa iz tega nikoli ni nič bilo. Tudi razgrajati in pretepači so vendar toliko pametni, da vedo, da časopis in ljudje obsojamo njihova dejanja, ne njih osebo in da želimo dobro tudi njim, razgrajamcem in pretepačem. Prvič jim koristimo zato, ker bi prav tako (kot smo njih), obsodili tudi vsakega drugega pretepača in razgrajalca, ki bi njim grozil (vedno se namreč najde še nekdo močnejši), in drugič zato, ker so po objavi v časopisu bolj previdni ter ne bodo imeli verjetno več opravka s sodiščem in ne bodo imeli stroškov, oziroma ne bodo kaznovani.

Zena pa se ni dala kar tako pomiriti:

— Ampak on je vendar znan razgrajal in je sposoben takega dejanja.

ROKOBORBA Z MESARJEM

Spoznal sem, da žene z izgovarjanjem na razumnost ne bom prepričal. (Je že tako, da ženske na razum ne dajo dosti!) Zato sem pobrskal po svojih »pretepaških« spominih, ki pa jih žal skoraj ni bilo. O, pač!

— Pred desetimi leti sem napravil veliko maturo in se zaposlil v hotelu v mestu N., sem začel pripovedovati edini spomin, ki pa tudi ni bil pravi pretepaški. Prav poleg hotela so imeli mesarji svojo klavnico in mesarijo. Vsak dan kmalu po šesti uri zjutraj so začeli prihajati v našo restavracijo ljudje z mesom, ki so plačevali mesarjem pijačo (morda so dobili zaradi tega boljši kos), nato pa skoraj vse dopoldne mesarji, ki so plačano popili. Z mesarji smo bili mi, iz hotela, dobri prijatelji, saj smo se vsak dan videli in marsikatero skupaj razdrili.

Nekega večera pa so priredili mesarji pri nas zabavo. Še dan pred zabavo sem bil v restavracijski kuhinji, kjer so bili tudi trije mesarji. Za šalo sem jih malo zbadal: »Sem slišal, da ste se lani na podobni zabavi stekli. Če se boste še letos, vas bom vse ven zmetal.« Mesarji so se zasmeli, potem pa je Lojze, ki je bil med najmlajšimi (star je bil okoli 30 let) in ki ga je bilo za tri take, kot sem jaz, dejal: »Kaj, ti kroti nas boš ven metala? Kje pa te je kaj? Daj, pokaži, kako boš to naredil«, in je zavihal rokave. Malo mi je bilo tesno pri srcu,

ker nisem predvideval, da me bo sicer moj najboljši prijatelj, a tudi najmočnejši mesar, takoj pograbil za besedo. Vendar se nisem hotel več umakniti. »Pa dajva«, sem dejal v prepričanju, da me bo vrgel.

Ker se nisem še nikoli z nikomer pretepal ali metal, sem pustil, da me je on prvi zagrabil. Toda prijel me je tako nesrečno, da sem lahko uporabil edini trik, ki sem ga slučajno prebral v neki knjigi. V sekundi sem Lojza pravilno zagrabil in vrgel, da je priletel na tla in z glavo udaril v omaro, v kateri k sreči ni bilo krožnikov, ampak črna posoda. Lojze se je presenečen pobral in dejal: »Ne velja. Nisem bil pripravljen. Poizkusiva še enkrat.« No in prijel me je spet enako kot prvič, zato sem ga z lahkoto zabilal še enkrat. Si zdaj potolažena? sem vprašal ženo.

— Ne. To ni nič. Kaj pa če bi te drugače prijel?

PLES ALI ROKOBORBA

»Pretepaških« spominov mi je torej zmanjkalo. Kako pa zdaj prepričati ženo? O, jo že imam!

— Metal ali tepel se potem res nisem nikoli več. Tudi zaposlil sem se pri drugem podjetju in med počitnicami je prišel k nam na prakso neki štipendist. Ta se je razen za inženirja učil v Zagrebu tudi rokoborbo. Ker sva bila približno istih let in ker ni našel nobenega drugega tepca da bi mu teoretično in prak-

tično razlagal svoje rokoborsko znanje, sem mu bil dober jaz.

Dopolodne sva včasih vadila rokoborbo kar v pisarni, popoldne pa na športnem igrišču ali kopališču. Zaradi teh vaj so se mi prijatelji posmehovali, ker so mislili, da vadiva kakšen moderen ples. Nekateri rokoborski prijemi so res čudno podobni modernim plesnim figuram.

No in tako me je naučil odbijati napade z nožem, s pištolo, kamnom, bokserjem ali samo z rokami, obrambo na tleh, obrambo proti napadu od zadaj itd. Si zdaj pomirjena?

— Nisem, nisem, da veš. To si že vse pozabil.

— Precej stvari sem verjetno že res pozabil, saj jih nisem nikoli praktično preizkušal, ker nisem pretepač.

— Preizkusiva, kaj še znaš?

S KUHALNICO NAD MOŽA

No, in sva preizkušala različne prijeme. Seveda je bila žena vedno na tleh (zaradi česar pa tudi ne bi bilo treba kakšne po-

sebne spretnosti). Žena je vse potrpežljivo prenašala, potem pa dejala:

— Kaj pa, če bi te z nožem?

— Poizkusiva.

Noža ji seveda nisem dal v roke, ker se mi je zdelo le prenevarno. Dal sem ji kuhalnico in rekel, naj me z njo napade kot z nožem. Nepričakovano divje je zamahnila proti meni. Zagradil sem jo, da ji je v roki nekaj počilo. Zastokala je, potem pa z než-

(Ilustriral
Jože Požar)

nim, ljubečim glasom dejala:

— Zlomil si mi jo.

Prestrašil sem se, ona pa je z nežnim in hkrati krvoločnim glasom nadaljevala:

— Bravo. Dobro si napravil. Kar tako naprej. Vsem pretepačem polomi roke. Ubij jih. Zdaj sem zadovoljna.

mirjena dejala:

— Saj pravim: NOVINAR MORAJ ZNATI PREDVSEM ROKOBORBO.

Jaz pa sem bil vesel, ker sem jo pomiril in ker sem vedel, da bo zdaj kosilo kljub zakasnitvi dobro.

Janez

Ženo zabodel z nožem

Mož in žena Korataj Franc in Fani se že dlje časa nista popolnoma razumela. On pije, ona pa tudi ni živela najbolj zgledno življenje matere in žene, zaradi česar sta se tudi prepirala in nekaj časa živela celo ločeno. 3. januarja sta bila oba na stanovanju ženine matere na Roški cesti v Kočevju, kjer so tudi pili. Potem je ona okoli 10. ure rekla, da gre na Rudnik k prijateljici in se poslovila. On je vzel kuhinjski nož in odšel za njo. Dohitel jo je nekeje med mostom in Veterinarsko postajo. Nekaj časa sta šla skupaj in se pogovarjala ter prepirala. Blizu gasilskega doma pa jo je iz doslej nepojasnjenih vzrokov, domnevajo pa, da zaradi ljubosumnosti, zabodel v hrbet. Prepeljali so jo v novomeško bolnišnico, kjer so ugotovili le lažje poškodbe, mož pa se je javil po dejanju na postaji ljudske milice.

Korataj Franc se bo za dejanje zagovarjal pred sodiščem, s čimer bo pravici zadoščeno, ne bodo pa odstranjene možnosti, da se taka dejanja ne bi ponovila. Nujno bi bilo odstraniti tudi ostale probleme družine, ki imajo globlje korenine.

Alkohol in nož

3. januarja sta v Ljudski restavraciji pila Alojz Žalig (Zidar) in Franc Mrhar (Rudnik). Med pitjem sta se sprla in takrat je Žalig dvakrat zabodel Mrharja z žepnim nožem v hrbet ter mu prizadejal težke poškodbe. Mrharja so prepeljali v novomeško bolnišnico.

Komentar: od prodanih pijač ima korist gostišče, od bolnikov bolnišnica, skupnosti pa ostane le — izguba.

Junaka prepojena z alkoholom

2. januarja sta pila v Gornjih Ložinah pri Frančiški Krajci Jože Stimec (Gornje Ložine 4) in Jože Krajc (Gornje Ložine 2). Ko sta se z alkoholom dovolj »podprla« in nabrala pogum, sta odšla k sosedu Rudiju Štimcu, ki je bolehen, in ga brez vsakega vzroka napadla oziroma ga pretepla. Poškodovana sta tudi vrata in razbila nekaj strešne opeke. Nato sta odšla, pa ne za dolgo. Ko sta videla, da sta prišla k bolnemu Rudiju oče in mati, sta hotela napasti še njiju, vendar sta jima k sreči ušla. Pri vsej zadevi je posebno žalostno, da je Jože Stimec brat bolnega Rudija, katerega je napadel in da je grozil tudi star-

šem. Drugi napadalec Jože Krajc pa je imel tisti dan bolniško, se pravi, da za delo ni bil sposoben, za pijančevanje in pretepanje pa.

DIETA

— Grevna na pol litrčka, Tone?
— Ne, hvala, ne pijem več!
— Od kdaj pa?
— Odkar sem se vrnil z dopusta.

GLAVNO JE PA MANJKALO

— No, Pepe, kako je bilo na Janezovi poroki?
— Lahko bi bilo zelo dobro, če bi me bolj silili jesti in piti, pa niso.

Ne strašimo otrok

Zdravniki, pedagogi in psihologi so mnenja, da strah v otrokovem življenju mnogo škoduje. Znano je tudi iz klinične prakse, da je prav strah vzrok nekaterih otroških duševnih bolezni.

Mnogi starši se tega ne zavedajo, saj se često dogaja, da strahijo otroka na vse mogoče načine, ga kaznujejo za malopridnost s tem, da ga postavijo v temen prostor. Dogodil se je celo primer, ko je neka mati zaprla svojega otroka v temen kokošnjak.

Kakor vidimo, nosijo krivdo za mnoge vzroke otroškega strahu prav starši z nepremišljenimi ukrepi. Kako nespametno je uporabljati strah kot sredstvo, s katerim primoramo otroka k zaželenemu vedenju. Strah je torej pri otrocih priučen in naloga učiteljev, vzgojiteljev, posebno pa staršev je, da skušajo otroka gledati tega nekako prevzgojiti, kajti strah zelo negativno deluje na otrokovo duševnost. Najprej seveda moramo poiskati vzrok, nato ga pa odpraviti z neko drugo dejavnostjo. Na primer Tončka je strah v temni sobi. Otroka naučimo, da sam prižge luč. Videl bo, da v sobi ni ničesar in bo mirno zaspal.

Cemu se otroci boje teme? Nekateri starši groze otroku, če ne bo zaspal, z raznimi možmi, strahotnimi čarovnicami in drugimi prikazni. Otrok bo najbrž zaspal, a njegovo spanje ni mirno, temveč je preprejeno z nekim strahom. Otrok bo laže zaspal, če mu povemo pravljico, kajti ta ga bo popeljala v sanjski svet. V pravljicah, ki jih pripovedujemo otroku na večer, pa ne smejo nastopati strahotna bitja, temveč osebe, ki otroka nekako pomirjajo,

Nasveti

V omari, kjer imamo spravljeno perilo, nam bo prišla zelo prav široka vreča iz pisanega blaga, v kateri bomo spravljali tiste kose opranega perila, ki so pripravljene za krpanje.

Pozimi imamo le redko v vazah sveže cvetje, zato se vsaj takrat potrudimo, da bo čim dalj lepo. Ko dobite cvetje, ga dajte v lonec z vodo tako, da bo ves pecelj potopljen. Šele čez nekaj ur ga dajte v vazo. Po možnosti odstraniti vse liste, ki bi bili v vodi, ker drugače gnijejo in zaradi tega cvetje hitreje zveni. Cvetje bo dolgo lepo, če ga boste čez noč dajali v hladen prostor ali pa vsaj dvakrat dnevno — zjutraj in zvečer — menjali vodo, da njena temperatura ne bi bila višja od 7 do 9 stopinj.

SIVILJSKI TEČAJ V DOBREPOLJU

Že leto dni se je pripravljalo nekaj dobrepoljskih žena in deklet, da bi organizirale krajši šiviljski tečaj. Končno sta se dogovorili s tovarno Bagat predsednik SZDL Franc Ponikvar in Julka Zupančič. Tečaj je bil decembra v prostorih KZ Videm in je trajal 25 dni, udeležilo pa se ga je 45 žena in deklet iz okoliških vasi. Tečaj je vodila uslužbenka tovarne šivalnih strojev Bagat.

Udeležence tečaja so zelo zadovoljne, saj so pridobile vsaj osnovno znanje o krojenju in šivanju, kar pride prav vsaki gospodinjici. Nekateri so tudi kupile šivalne stroje.

n. pr. Sneguljiča, Mizica pogrne se, itd.

Strah pa se pri otroku ponavlja v najrazličnejših oblikah. Včasih skuša otrok strah tudi sam premagati, toda često tega ni sposoben in nujno mu morajo starši ali vzgojitelji pomagati. Potrebno je kot smo že popreje omenili, poiskati vzroke strahu in jih odstraniti.

Nekateri starši groze otroku za vsak najmanjši prestop s šibo. V takih primerih otrok staršem

beznijo, razumevanjem in pravičnostjo.

Otroška doba je doba čustvene življenja, kajti v predšolskem obdobju je otroku v ospredju čustvenost ne pa razum. Če otrok v tej dobi doživlja močne čustvene motnje ali pretrese, mu lahko to doživljanje pusti posledice za vse življenje. Na primer čustvo manjvrednosti, zagrenjenosti, strah in podobni pojavi so skoraj vedno posledica neprijetnih, pretresljivih dogodkov, po-

Družinski kotiček

ne ustreže iz ljubezni, temveč iz strahu pred palico. In koliko takšnih otrok najdemo v osnovni šoli, ki so popolnoma vase zaprti in neradi odgovarjajo na učiteljeva vprašanja.

Razumljivo je, da je treba otroka včasih zelo resno opominjati, in če to ne zaleže, ga je treba vzgojno kaznovati. Starši naj vzbude spoštovanje pri otrocih, toda ne s strahom, temveč z lju-

sledica nepravilnih vzgojnih postopkov.

Podali smo le nekaj bežnih misli, vendar upamo, da bodo našle odmev pri mnogih starših, kajti vsi žele telesno in duševno zdravega otroka! Te osnove pa dobi otrok v predšolski dobi in pri vzgajanju igrajo starši važno vlogo, kajti otrokovo domače okolje je najvažnejši činitelj v oblikovanju njegove osebnosti.

Hladna voda zdravi opekline

Kadar se človek opeče, kar nagonsko pohiti k hladni vodi, da bi si z njo ublažil bolečino. Kljub temu pa so zdravniki še nedavno tega mislili, da hlad opeklinam prav nič ne koristi, in so opečeni del telesa raje dobro povili.

No, pred devetimi leti se je doma v kuhinji oparil ameriški zdravnik dr. Aleksander G. Shulman. Spričo bolečin je pozabil vse, kar o prvi pomoči pri opeklinah uči medicina. Stopil je k umivalniku, natočil vanj mrzle vode in vanjo vtaknil opečeno roko. Bolečina je popustila. Zato je držal roko v hladni vodi še kako uro, da je bolečina popolnoma izginila. Opekline se je potem zelo hitro pozdravila.

Ta uspeh je dr. Shulmana tako navdušil, da je začel še druge opečenice zdraviti z mrzlo vodo. Doslej jih je že skoraj 200 uspešno pozdravil. Dr. Shulman je izvedel, da so tako zdravili opekline tudi prvi ameriški naseljenci. Tako jih že od nekdaj zdravijo na Islandiji.

Islandski zdravnik dr. Ofeigur J. Ofeigsson piše v reviji Postgraduate Medicine, da je hladna voda imenitno zdravilo za opekline. Med drugim se sklicuje na primer neke ženske, ki se je opekla po vsej roki, ki je bila stara dve leti. Neka sorodnica ji je brž potisnila roko v škafo z mrzlo vodo, vendar samo do komolca. Spodnji del roke, ki je bil v vodi, se je hitro zacelil in je zdaj skoraj brez brazgotin, medtem ko je zgornji del roke ena sama brazgotina.

Na podlagi takih izkušenj dr. Ofeigsson svetuje, kako pomagati opečencu. Po njegovem je treba najprej opečeni del telesa razgaliti, če je seveda obleka ohlapna in se ne drži kože. Če se oblačilo drži kože, ga je bolje odreza-

Dobro bi bilo, da bi tečaj nadaljevali oz. ponovili, toda ni časa. Sedaj je v vasi Kompolje in ga obiskuje 30 žensk.

Ob koncu tečaja na Vidmu so tečajnice pripravile družabni večer.

TUNINA SOLATA

Vzmetie: škatlo tunin, 2 do 3 kuhane in pretlačene krompirje, 1 do 2 trdo kuhani jajci, srednjeveliko kislo kumarico in malo majoneze.

Vse nasekljajte, dobro premešajte in položite maso na velike solatne liste.

JAJČNI NAMAZ

Rumenjake trdo kuhanih jajc dobro zmešajte z malo olja, popra in nekaj sardin. Dodajte kavnoličko gorčice in drobno sesekljane beljake. Premažite kruhke in okrasite s svežim paradižnikom.

SKUTA Z DROBNJAKOM

Skuti dodajte nekaj žlic kisle smetane, malo soli in popra ter drobno sesekljan drobnjak. Jed je — kljub enostavnosti — zelo okusna.

Praktičen nasvet

Mlado, sveže korenje nastrgamo v kašo, ki jo nanesemo na obraz in pustimo kakih 10 minut, nato pa masko s svežo krpico zbrismo z obraza. Koža bo postala lepo mlada in čista, če to masko ponavljamo več dni.

ti. Ne sme se nam smiliti obleka, pač pa koža! Potem je treba opekline vtakniti v posodo z mrzlo ali ledeno vodo, mlekom, sadnim sokom ali kakršnokoli drugo hladno tekočino, ki je pač pri roki. Če je opekline na tako nerodnem kraju, da je ni mogoče potopiti v mrzlo vodo, tedaj je nanjo treba devati hladne obkladke, ki pa se telesa ne smejo preveč oprijemati, da se ne zlepijo s kožo. Kadar je opekline velika, je ne smemo hladiti s preveč mrzlo vodo, da

ponesrečnica ne začne zebsti. Če pa se to kljub temu zgodi, mu je treba prinesiti tople juhe in ga po zdravem delu telesa dobro pokriti. Alkohola opečenec ne sme piti.

Dr. Ofeigsson misli, da po tej prvi pomoči ponesrečencu ni potrebna nobena zdravniška pomoč več. Po njegovem mnenju naj bi zdravnik samo hrabril in tolažil. Pripominja pa, da velja ta prva pomoč samo za opekline, ki pokrivajo manj kot 20 odstotkov celotne telesne površine.

Težave osilniške mladine

(-ip) — Osilniška mladina je imela ob dnevu JLA prvi mladinski ples, ki se ga je udeležilo nad dvajset mladincev in mladink (na sliki). Ples so organizirali kljub različnim težavam. Nimajo svojega klubskega prostora, še manj pa denarja. Nujno bo treba mladini v Osilnici nekako pomagati.

Sportna sekcija je ostala letos brez športnih rekvizitov; da bi nabavili vsaj najpotrebnejše pripomočke, bi potrebovali najmanj 50 tisoč dinarjev. Posebnih izglede za to ni; mladinci so pripravljene tudi sami nekaj prispevati, toda to je veliko premalo, ker je tu v glavnem le kmečka in srednješolska mladina.

»No, Bog ji daj zdravje!« je trpko nadaljeval Bezenčuk. »Saj imamo tako samo zgubo, tristo kosmatih!«

Spet je prekrizal roke na prsih in se naslonil na vrata.

Pred vrati pogrebne podjetja Nimfa so Hipolita Matvejeviča spet zadržali.

Nimfa je imela tri gospodarje. Hkrati so se poklonili Hipolitu Matvejeviču in se v zboru pozanimali za taščino zdravje.

»Zdravo, zdrava!« je odgovoril Hipolit Matvejevič. »Mara se ji. Danes je videla zlato deklico z razpuščenimi lasmi. V sanjah se ji je prikazala.«

Trije nimfovci so se spogledali in glasno vzdihnili.

Vsi ti pogovori so zadržali Hipolita Matvejeviča na poti, tako da je poti navadi prišel v službo v trenutku, ko je ura, viseča nad geslom »Opravi svoje — pa odidi!« kazala pet minut čez devet.

Hipolitu Matvejeviču so zaradi velike postave, posebno pa zaradi brkov, pravili Macist, čeprav pravi Macist ni imel brkov.

Potem, ko je vzel iz miznice sinjo klobučevinasto blazinicco, jo je Hipolit Matvejevič položil na stol, spravil brke v pravi položaj — vzporedno z mizo — in sedel na blazino, da je bil malo višji od svojih treh kolegov. Hipolit Matvejevič ni imel strahu pred hemeroidi, bal se je le, da si ne bi ogulil hlač, in je zato rabil blazino.

ILF IN PETROV

Dvanajst stolov 2

Vsem dejanjem sovjetskega uradnika sta plaho sledila dva mlada človeka, fant in dekle. Fant v suknem, z vato podloženem suknjiču, je bil čisto prepaden spriču uradnega vzdusja, vonja po črnili, ure, ki je šestokrat težko vzdihnila, predvsem pa zaradi lepaka »Opravi svoje — pa odidi!« Dasi fant v suknjiču še ni opravil svojega, je že hotel oditi! »Videlo se mu je, da je opravek, zaradi katerega je bil prišel, tolikanj nepomemben, da je bilo z njim težko vznemirjati tako pomenljivega sivega državljana, kakršen je bil Hipolit Matvejevič. Ta pa je tudi sam razumel, da je opravek prišleca malo važeni in da lahko počaka, pa je odprl mapo št. 2, trznil z licem in se poglobil v papirje. Dekle v dolgem plašču, obšitem s črnim trakom, je fantu nekaj šepnilo in se, goreč od sramu, jelo počasi bližati Hipolitu Matvejeviču.

»Tovariš,« je spregovorila, »kje tu...«

Fant v suknjiču je radostno vzdihnili in celo zase nepričakovano kraknil:

»Vzela bi se!«

Hipolit Matvejevič je z zanimanjem pogledal na pregrado, ki je za njo stal par.

»Rojstvo? Smrt?«

»Vzela bi se,« je ponovil fant v suknjiču in v zadregi zijal okoli.

Dekle je zagnalo smeh. Zadeva je tekla ko po maslu. Hipolit Matvejevič se je s spretnostjo rokohitca lotil dela. S starčevsko pisavo je zapisal imena novoporočencev v debele bukve, osorno povprašal po pričah, da je nevesta kar planila ponje na dvorišče, dolgo rahlo dihal v kvadratne pečate, se privzdignil in jih odtisoval na zapackane papirje. Ko je od mladoporočencev dobil dva rublja in jima zato izstavil potrdilo, je z nasmeškom pripomnil: »Za podelitev zakramenta« in zavrnil svojo za čudo lepo postavbo, pri čemer se je po stari navadi izprsil. (Svoj čas je nosil steznik.) Snopi rumenih sončnih pramenov so mu ležali na ramenih kot epolete. Podoba je bila nekolikantj smešna, vendar nenavadno slovesna. Bikonveksna stekla ščivalnika so sijala v beli reflektorski svetlobi. Mladiča sta stala kot koštrunčka.

»Mladoporočenca,« je spregovoril Hipolit Matvejevič vzneseno, »dovolita, da vama čestitam k zakonski zvezi, kot smo včasih dejali. Zelo, zelo me veseli, da vidim tako mlade ljudi, kot sta vidva, ki z roko v roki stopajo večnim idealom nasproti. Zelo, zelo me veseli!«

Ko je izpel ta slavospev, je Hipolit Matvejevič stisnil novoporočencema roko, sedel in, sam s seboj na moč zadovoljen, nadaljeval branje iz mape številka 2.

Za sosednjo mizo so uslužbenci hrknili v črnilnike.

Delavnik je spokojno stekel. Mize za registracijo smrti in porok ni nihče vznemirjal. Skozi okno je bilo videti, kako so državljani, premrli od jesenskega hladu, razhajajo po svojih domovih. Natanko opoldne je zapel petelin v zadruzi »Plug in kladivo«. Nihče se temu ni začudil. Potem se je zaslišal kovinski trušč in kašljanje motorja. Z Ulice tovariša Guberskega se je prisukljajal gost oblak modrikastega dima. Kašljanje se je okrepilo. Izza dima so se kmalu pokazali obrisi avtomobila »Drž. št. 1« z majčkenim hladilnikom in gromozansko karoserijo, ki je bil last okrožnega izvršnega odbora. Avto se je kotaljal po blatu, križal Staropanski trg in zibajoč se izginil v strupenem dimu. Uslužbenci so še dolgo stali ob oknu, delali opazke o dogodku in ga spravljali v zvezo z možnostjo

redukcij uslužbenstva. Kmalu nato je po deskah, položenih po blatu, oprezno prikorail mimo mojster Bezenčuk. Po cele dneve je kolovratil po mestu in pozivedoval, ali ni kdo umrl.

Delavnik se je nagnil h koncu. Na sosednjem rumenobelem zvoniku so na vso moč razmajali zvonove. Šipe so zašklepetale. Z zvonika so se usule kavke, zakrožile nad trgom in odletele. Večerno nebo je ledenelo nad praznim trgom.

Bil je čas, da Hipolit Matvejevič odide. Kar se je imelo ta dan roditi, se je rodilo in bilo zapisano v debele bukve. Kar se je želelo poročiti, se je poročilo in bilo prav tako zapisano v debele bukve. Le smrtnega primera ni bilo na očitno nesrečo krstarjev niti enega. Hipolit Matvejevič je zložil akte, spravil v predal klobučevinasti podložek, razčesal brke in pravkar hotel z mislijo na vročo juho oditi, ko so se vrata pisarne odprla in vstopil je mojster Bezenčuk.

»Poklon dragemu prijatelju,« se je nasmehnil Hipolit Matvejevič. »Kaj bo dobrega?«

Dasiravno je mojstrov nemarni rilec kar sijal v mraku, ni spravil iz ust nobene besede.

»No?« je vprašal Hipolit Matvejevič bojl trdo.

»Nimfa, tristo kosmatih, le kakšno robo neki nudi?« je izmumljal krstar. »Mar more zadovoljiti kupca? Krsta, koliko je že lesa treba zanjo...«

»Kaj?« je vprašal Hipolit Matvejevič.

»No ja, Nimfa... Tri družine živi od ene kramarije. Saj material ne more biti prida, izdelava slaba, cofi redki, tri sto kosmatih. Jaz pa sem stara firma, osnovana leta 1907. Moja krsta ti je cukrček, izbrana roba za izbirčnejše...«

»Kaj ti pa je, si ob pamet?« je krotko vprašal Hipolit Matvejevič in se nameril k izhodu. »Znorel si sredi krst.«

Bezenčuk je uslužno odprl vrata in spustil Hipolita naprej, potem pa jo še sam mahnil za njim, nekam nemiren od nestrpnosti.

BRANKO ČOPIČ:

Oslovska leta

Supo so obkolili. Baja, ki je naskrivaj gledal skozi podstrešno okno tetine nihše, nam je na dolgo in široko opisoval, kako se je to zgodilo.

— Bratje konviktaši, da ste videli vse te strahote! Dva mitraljeza, naperjena v vrata, deset narednikov, sami brkati Ličani, se z napetimi puškami v polkrogu bliža šupi, hajduk, ves črn in bradat, pa po vseh štirih prileze pred vrata...

— Zakaj pa po štirih?

V obe nogi je bil ranjen, skozi meča, in ni mogel hoditi. Prileze tako, sede in vzdigne roke, orožnikom pa se puške tresejo v rokah... Eh, kdor tega ni sam videl...

Bajevo zanimivo zgodbo pa je kmalu zatemnil nenavaden dogodek: Jovo Brdar, tisti ječar iz bihaške Kule, je prišel v konvikt za hišnika. Spodili so ga, ker so se zaradi njegove nepazljivosti hajduki polastili ključev in odprli vrata. V konvikt so ga vzeli, da ne bi ostal brez kruha.

Seveda našemu veseljcu ni bilo meja. Ej, hajduški ječar pa naš hišnik, to ni kar tako.

Jovo Brdar je bil možakar srednjih let, zagorel in črn kot Arabec. Še vedno je nosil nekakšne na pol vojaške hlače, čevlje in čepico. Naše razgrajanje in dirjanje po konviktu ga je spravljal s tira, kajti v Kuli tega ni bil navajen. Ob vsaki naši razposajenosti je samo presenečeno vzdiknil: — Glej no, škandal!

Ta njegova krilatca nam seveda ni ušla in že tretji dan po njegovem prihodu v konvikt je Baja nehote zinil:

— Ni slab človek tale Škandal.

Tako je črni Jovo na lepem dobil priimek »Škandal«, čeprav smo še isti teden zvedeli za njegov prejšnji priimek v Kuli: tam so ga klicali »Ponedeljek«. Od kod in zakaj, nismo zvedeli. Šele dosti kasneje nam je nekdo povedal, da ga za »Ponedeljek« krstil razbojnih Krivovrat.

Naša prva skrb je bila, da od Jova natanko poizvemo, kako so mu hajduki pobrali ključke in ušli. Ko je začel zgodbo, se je potipal po ušesu in zarobantil:

— Škandal! Ko me je Karan lopnil po glavi, sem se stegnil po stopnicah ko ploh. Dirjajo čez me, jaz pa samo stiskam zobe in niti pisnem ne. Ko pa mi eden od njih s čevljem stopi na uho, je le malo manjkalo, da nisem zatulil. Škandal!

Nasmejala smo se na vse grlo, od srca, naš smeh pa je, kot je kazalo, dobro del tudi grobi ječarjevi duši, otrdeli v večni družbi z razbojniki. Postajal je mehkejši, začel se je smejeti in šaliti z nami in nekega dne je Baju zaupno priznal:

— Prefekt mi je ukazal, da vohljam, kajti dijak govore in počno in da mu o tem poročam. Zato pazite, kaj počnete. Ničesar ne govorite pred mano, ker ne bom znal molčati in bom vse nesel prefektu na nos.

— Zakaj bi mu pa, če si naš prijatelj? — smo se čudili.

— Eh, zakaj! Ukaz je ukaz! Tako so me naučili v Kuli pa ne znam drugače. Nekoč sem ovadil celo rodnega očeta in so ga poslali sedet.

V.

Prostorna internatska učilnica. Za mizo sedita po dva in dva, mize pa stoje v dveh vrstah in je zato učilnica podobna razredu. Le da v kotu ni table in da je v gornjem koncu sobe namesto katedra rediteljeva miza.

Reditelj! Le kateri konviktaš ne ve za to osovraženo ime in kaj to ime pomeni!

Reditelj je po navadi dijak iz najvišjega razreda, določi pa ga prefekt, da med učenjem pazi na red in mir. To je vedno kak prefektov ljubljencek, petoliznik in ovađuh, ki prefektu poroča o vsem, kar se godi med konviktaši. Tožari, kdo je zvečer pozno prišel iz mesta, kdo godrnja zaradi slabe hrane, kdo se je v spalnici pretepal z blazinami itd.

Med učenjem ima reditelj pred seboj »črno knjigo« — debel, v trde platnice vezan zvezek, v katerem je za vsakega od nas določen poseben list: tam sta zapisana ime in priimek, spodaj pa reditelj zapisuje prestopke in grehe, ki si jih počel med učenjem. Ob sobotah prefekt grašnike kaznuje.

Kaznujejo nas z odtrgovanjem zajtrka, kosila, večerje in s prepovedjo sprehoda v mesto, zlasti ob nedeljah.

(Se nadaljuje)

Stirje poškrobljeni dnevi

Zdaj so že krepko za nami, novoletni prazniki namreč. Preživeli smo jih srečno in zdaj bo do prihodnjega novega leta mir. Poznam sicer ljudi, ki so vzdihovali: »Ko bi le bili prazniki že končani, sicer se bom čisto polenil!«, pa tudi take, ki so želeli: »Le zakaj ni novo leto vsak mesec in vsak mesec trinajsta plača!« Kajpak, tisto o trinajsti ni slaba ideja, praznikov bi pa le bilo preveč...

KAKO SMO NEKOČ PRAZNOVALI NOVO LETO

Ze precej let je minilo, ko sem stanoval kot dijak v ribniškem internatu. Vsako leto smo se na izbruh novega leta temeljito pripravljali; prevrnili smo vse žepe in zbrali zadnje dijaške dinarje za nakup daril domačim, nekateri pa tudi za nakup boljših cigaret, ko pa se je končala šola, je večina dijakov odšla domov. Še pred tem smo imeli v veliki jedilnici »novoletno zabavo« z »boljšo« večerjo, glasbo in plesom. Prav zabavno nas je bilo videti, kako smo, nerodni kot le kaj, po-

skušali zaplesati... Spominjam se, da sem se ob takih prilikah zatekel v kuhinjo in se posvetil koristnejšim opravkom kot je ples...

Potem smo šli spat in zjutraj, na novega leta dan, so se okrog šestih odprla vrata spalnice in vstopil je upravnik v pižami, še ves zaspan in nam zaigral svoje novoletno voščilo na violino. To se nam je tedaj zdelo sila smešno, šele kasneje smo doumeli globlji smisel izredne upravnikove pozornosti do dijakov.

POŠKROBLJENI DNEVI

Za novoletne praznike smo ob-

lekli najboljše obleke, bele, poškrobljene srajce, zavezali ovrtnice, obuli »špičake«, ženske so

tom električarji razkošno razsvetlili trg; desetine raznobarnih žarnic je razsvetljevalo glavno ulico, ob cesti so stale razsvetljene jelke, pa tudi velikega sneženega moža so si omislili.

Ribnico je obiskal tudi dedek Mraz; tri dni je po predstavi

Novoletna Ribnica

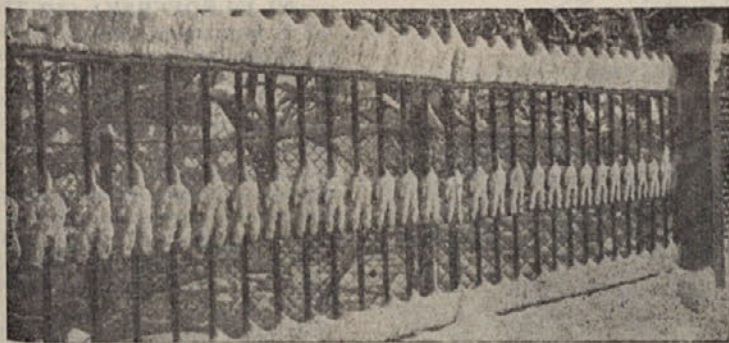
uzele iz naftalina plesne (ali boljše) toalete in odpravili smo se (s celo trinajsto) v gostilne ali na silvestrske prireditve. In potem smo ob pijači in v prijetni družbi veselo praznovali vse proste dni in smelo stopili v novo leto...

DEDKA MRAZA JE ZEBLO

Posebna komisija za praznovanje novoletne jelke v Ribnici je že dalj časa obljubljala, da bo praznovanje pri njih lepše in zanimivejše kot pretekla leta. Res so že nekaj dni pred novim le-

igrice Kekec in Mojca potovali skozi ulice od doma TVD do gradu, kjer je mladim (in starim) radovednejšem vzpodbudno spregovoril, jim obljubil številne darove (če jih bodo zaslužili), povedal, kaj bo v novem letu novega in spet odšel.

Prvi dan so si ogledali igrice tudi otroci iz Dolenje vasi. Ko je bilo igrice konec in so prišli na ulico, dedka Mraza in njegovega številnega spremstva ni bilo nikjer. Odšel je že v grad. Stekli so za njim in so prišli za graj- (Nadaljevanje na 10. strani)

Pred novim letom je proti pričakovanju skoraj zmanjkalo še snega

»Zmanjkalo je«

NEKAJ SLIČIC IZ KOČEVJA PRED NOVIM LETOM

TRAFIKE

— Dober dan. Bi lahko dobil novoletne vizitke?
— Ne, jih je zmanjkalo.
V drugi trafiki:
— Ne, jih sploh nismo naročili. V knjigarni jih imajo morda kaj.
Tik pred novim letom, ko skoro nihče ni več za čestitke spraševal, pa so jih imele nekatere trafike (oziroma vsaj ena) dovolj.

V TRGOVINI

— 5 jajc prosim.
— Zmanjkalo.
— Piščanca pa imate?
— Tudi zmanjkalo.
— Pa limone?
— Imamo samo še gnile. V »Zelenjavu« pojdite.
— Kakšni trgovci pa ste, ko nič nimate?
— Dobri! Če bi bili slabi, ne bi vse prodali.
Obupano sem vprašal še:
— Politrskih slivov prav gotovo tudi nimate?
— O, te pa imamo.
(No, se vsaj lahko človek na jezo napije.)

V KNJIGARNI

— Novoletne vizitke bi rad?
— Imamo samo še tiste po 70 dinarjev, ostalih je zmanjkalo.
Človeku ni kazalo drugega, kot da jih kupi. Odšteti je moral lepo vsoto, ali pa se zameriti nekaterim sorodnikom in znancom.
— No, še slikanico s trdimi listi bom kupil.

— Nimamo.

— Pa nekaj iger bi rad za otroke: domine, človek ne jezi se, tombolo ali kaj podobnega.

— Zmanjkalo je. Sicer pa pri nas v glavnem knjige, igre pa v »Galanteriji«. Pri nas imamo le še karte: črnega Petra, pametnega osla...

V »GALANTERIJI«

V spomin na našo trgovino, ki me je že pošteno zjezila, sem v »Galanteriji« skušal sam sebi dopovedati, naj se ne jezim in sem vzdihnil:

— Človek ne jezi se.

Prodajalka je moj vzdih slišala in mi hitro odvrnila:

— Nimamo. Zmanjkalo je.

Mislila je namreč, da sem jo vprašal, če imajo igro »Človek ne jezi se«. No, ker je bila prodajalka že pri meni, sem vrtal

še naprej:

— Pa domine, imate?

— Zmanjkalo.

— Pa kakšno drugo igro.

— Zmanjkalo.

— Če bo šlo tako naprej, bo zmanjkalo še trgovcev, je pripomnil neki kupec, ki mu tudi ni šlo v račun, da je vsega zmanjkalo.

TUDI DRUGOD ZMANJKALO

Ne bom našteval vseh stvari, ki jih pred prazniki ni bilo mogoče kupiti, ker za vse nimamo podatkov, pa tudi obseg časopisa bi morali kupiti povečati. Zalostno pa je, da ni bilo dovolj teletine, čeprav smo živinorejsko področje, žalostno je, da pozimi ni mogoče kupiti primerne šale, žalostno je, da knjigarna ni imela slikanic za majhne otroke, žalostno je... pa kaj bi vse našteval.

Pred novim letom je bilo vsak dan večkrat slišati po radiu reklame za novoletno pivo »Novoletnik« — v naši kavarni ne sa-

mo, da ga niso imeli, ampak nekateri zanj sploh niso slišali.

PA VENDAR BI LAHKO BILO VSEGA DOVOLJ

Prepričan pa sem, da bi, če že ne vse, pa vsaj veliko večino tega, kar je zmanjkalo, v naših trgovinah lahko imeli — če — bi trgovci naročili blaga v zadostnih količinah in — če bi ga naročili pravočasno.

Marsikatero naše podjetje poleti ni imelo dovolj dela, ker ni bilo naročil za izdelke. Več tiskarn, ki delajo čestitke, slikanice, razne igre (človek ne jezi se, karte in druge) itd. je moralo v poletnih mesecih znižati proizvodnjo. Podobno pa je verjetno tudi v drugih panogah. Seveda pa so v nekaterih primerih kriva tudi sama proizvodna podjetja, ker niso delala na zalogo, ali pa so krive objektivne okoliščine (pomanjkanje obratnih sredstev itd.). Na napakah se učimo in upajmo, da se bodo trgovci zdaj zavedli, da je njihova dolžnost spoznavati, kaj potrošniki potrebujejo in nato take predmete pravočasno naročiti pri proizvodnih podjetjih.

ZMANJKALO — A VENDAR USTREŽENO

Za primeren zaključek naše novoletne zgodbe »Zmanjkalo je« pa so poskrbela še naša elektro podjetja in uredila tako, da je no nekaj desetih minutah novega leta zmanjkalo še — elektrike. No, pa s tem se potrošnikom električne energije niso niti preveč zamerili, saj je bila večina ljudi v temi kar zadovoljnih.

P-c

Kočevski novoletni sejem je bil kar dobro obiskan, čeprav je bil skromno založen

(Nadaljevanje z 9. strani)
sko obzidi še o pravem času,
da so ga videli, kako odhaja...

Ko so potem ponoči pešali domov, so otroci dejali, da bi dedek Mraz lahko počakal konec igrice; dedka Mraza ne more zebsti, saj tudi njih ni na poti domov. Za drugo leto pa so mu sklenili napisati pisemce, naj se pokaže vsem otrokom, če le mo- goče tudi tistim v oddaljenih vaseh...

NOVOLETNI POPUST

Za novoletne praznike je v navadi vsakovrsten popust: popust pri potrošniškem blagu, včasih (a zelo redko) na železnici, letos je bil popust celo pri temperaturi in snegu, le gostinci se, kakor je nekdo dejal, krčevito drže starih cen, če jih celo ne povišajo. V Kočevju in Ribnici sta bila novoletna sejma, vendar je bila izbira kaj majhna in bi želeli, da bi bilo prihodnjč boljše: s popustom naj bi potrošniki kupovali tudi v trgovinah.

KORL JE BIL VES PREPOTEN

Potem ko smo v soboto v glav- nem zaključili poslovno leto, smo se v nedeljo in ponedeljek pri- pravljali na »preskok« v novo leto.

Pri Korlu v Prigorici je bilo že zgodaj zvečer živahno, mize pa zasedene. Gostilničar je vso noč tekal in nosil pijačo in jedajo, ko pa je imel malo časa, je razposa- jeno raztegnil meh. Proti polnoči je muzikant, ki je komaj še igral, nenadoma prenehal, vstal na stol in skušal nekaj povedati, ko pa je videl, da ga nihče ne posluša, je spet zaigral. Šele tretjič ali če- trtič mu je uspelo prevpiti trušč in povedati, da je pravzaprav že novo leto in da bi se spodobilo, da si podamo roke, se poljubimo in pozabimo na vse razprtije. Skratka, bodimo prijatelji!

Polnoč je minila in veselo smo se zavrteli v novo leto, polni pričakovanja in radovednosti. Tako

VIDELI SMO DEDKA MRAZA

V soboto smo šli v Ribnico gle- dat dedka Mraza. Najprej smo si ogledali lepo okrašen trg. Raz- svetljevale so ga raznobarvne žar- nice, ob cesti so bile razsvetljene novoletne jelke, še malo dalje pa je bil velik snežen mož.

Nato smo gledali igrico Kekec in Mojca, ki mi je zelo ugajala. Prikazuje posumnega Kekca, ka- ko je rešil Mojco iz Pehtine ko- če, nato pa prevaril še Pehto ter ji vzel zdravilo, ki ozdravi slepo- to. Z zdravilom je vrnil Mojci vid.

Po igrici smo videli spreved dedka Mraza. Pred njim je šel ribniški čuvaj, za njim pa je igra- la godba. V sprevedu so bile raz- ne živali, pa tudi Rdeča kapica in Sneguljčica sta bili poleg. Na- zadnje se je pripeljal na saneh radodarni dedek Mraz. Spremili smo ga v grad, kjer je prisotnim lepo spregovoril...

Majda Oražem,
4. raz. Sušje

PRAZNOVANJE TUDI V ČRNEM POTOKU

Ceprav je bila cesta ledena in obilo snega je prišel dedek Mraz tudi k nam. Vsi, posebno pa otro- ci, smo ga težko pričakovali. Ob- daroval je vse otroke od 1. do 10. leta starosti. V vaseh Črni potok in Zajčje polje je kar precej malčkov.

Mladinci so nam za zaključek starega leta zaigrali dve šaljni enodejanki, kar je vse, ki so pričakovali 1963. leto, spravilo v pre- šeren smeh.

je bilo povsod, v gostinskih loka- lih, na posebnih novoletnih prire- ditvah ali domačih zabavah...

SEJEM NEČIMRNOSTI

Za novoletne praznike so prišli domov tudi naši »izseljenci«. Nekateri so se pripeljali z avto- mobili, drugi z vlakom, vsi pa so vnesli v naše vasi nenavadno vznemirjenje. Vznemirjeni so bili otroci v šolah in tisti, ki so do- slej še vztrajali doma...

»Kaj se bom učil, saj bom šel v Nemčijo in bom veliko zaslu- žil,« je dejal marsikateri učenec, ki komaj kaj ve o Nemčiji in o svetu! Početje marsikaterega »iz- seljenca« pa ne moremo imeno- vati drugače kot »sejem ničem- nosti«, sejem bahaštva (brez po- pusta), sejem mark, avtomobilov in »pocukranega« pripovedovanja o deželi bogastva...

»NE POZNAM VEČ DINARJA!«

V gostilni. »Izseljenec« plačuje in pomoli natakarici šop ban- kovcev: »Kar sama vzemi, jaz že skoraj ne poznam tega de- narja; zadnje čase operiram le z markami!« Razgovor na cesti: On: »Pripove- dujejo, kako lepo zaslužijo v tu- jini, da bodo vsi obogateli...«

Ona: »Nikar ne verjemi. Kdor ti bo še to dejal, kar v zobe ga suni. Nekateri pošteno povedo, da imaš tisto, kar prigaraš... pa valuta nanese...«

V gostilni. Možakar prime stek- lenico in jo razbije: »Jaz lahko plačam, imam marke!« se potrka po prsih... Drugi, ki živi doma, razbije še več: »Tudi naš denar nekaj velja!«

Mlada punčka, ki je prišla iz tujine na dopust, pride v trgovino in govori s prodajalkami samo —

nemško! (materin jezik je že po- zabila, verjetno pa tudi marsikaj drugega!)

Avtomobili z nemškimi ozna- kami švigajo po naših cestah. To je nekaj, avtomobil, pa čeprav je sposoben! Tudi tista zelena škafila s sliko napol nage ženske spre- daje...

In pripovedujejo, kako lahko zaslužijo, da so nepogrešljivi, da pritiskajo samo na »knofe«, begajo ljudi — in pozabljajo na nacio- nalni ponos. Bodo potem, ko bo- do za stalno prišli domov, prinesli s seboj tudi »knofe«?

Novo leto je za nami, spravili smo praznične obleke in bele, po- škrobljene srajce (tudi najlonske iz Nemčije!) Ostali smo sami s svojimi skrbmi in načrti ter skle- nili, da mora biti letos vse dru- gače, kot prejšnja leta... Bomo videli.

(fravec)

Fluorografiral D. Mohar

PIONIRJI ŽELE BRAVCEM
SREČNO NOVO LETO!

DEDEK MRAZ NA NAŠI ŠOLI

Praznovanje novoletne jelke na naši šoli je bilo letos zelo sveča- no. Ze 28. decembra smo z zani- manjem gledali mladinski film, ki ga je predvajala delavska uni- verza iz Kočevja prvič v našem kraju.

Pionirji smo za novo leto okra- sili razred in novoletno jelko ter radovednim gledalcem, ki jih je bila polna šola, uprizorili dve igrici: Janezek gre v mlin ter Ka- tica in dedek Mraz, najmanjši učenci pa so deklamirali pesmi o novem letu. Po končanem pro- gramu je prišel dedek Mraz z dolgo belo brado. Razdelil nam je lepa darila, kolektivu na šoli pa je poklonil lepo zbirko mla- dinskih knjig. Za darila se lepo zahvaljujemo dedku Mrazu in vsem, ki so mu pri nakupu po- magali...

Pionirji osn. š. Laze ob Kolpi

NOVOLETNA JELKA V STARI CERKVI

29. decembra smo priredili v kulturnem domu v Stari cerkvi novoletno praznovanje. Nastopi- li so otroci iz vrta ter pionirji. Dedek Mraz, ki nas je tudi ob- iskal, je obdaroval predšolske in šolske otroke. Po končani pri- reditvi so nas pogostili v »Met- kici«. Za prireditev in darove se le- po zahvaljujemo SZDL in DPM.

Minka Petek, 5. r.
šole Stara cerkev

NOVOLETEN VIC

Natakar: »Želite?«
Gost: »Srečno novo leto!«

NOVOLETNA JELKA NA VELIKIH POLJANAH

(M. A.) Zadnje nedeljo pred no- vim letom je bila v šoli na Ve- likih Poljanah novoletna prosla- va. Zbralo se je veliko otrok in odraslih. Pred prihodom dedka Mraza so nastopili otroci, nekaj pesmi pa je zapel tudi ženski pev- ski zbor »Poljanske žene«. Po končanem programu je prišel de- dek Mraz, ki je obdaril vse pred- šolske in šolske otroke. Nato je bil še srečolov, pri katerem so lahko sodelovali vsi odrasli, ki so bili na proslavi.

Za uspelo proslavo gre zahvala predvsem prizadevni učiteljici Tončki Andoljškovi, prav tako pa tudi organizacijam TVD, SZDL, gasilec in turističnemu društvu, ki so prireditev finančno podprle.

Dedek Mraz med Poljanci

POTNI LISTI, TUJI DRŽAVLA- NI IN ŠOFERSKI IZPITI

S 1. januarjem 1963 so preneše- ne pristojnosti s področja izda- janja potnih listov, kontrole gi- banja in bivanja tujih državlja- nov ter opravljanja izpitov za voznike motornih vozil s področja okrajnega ljudskega odbora na občinske ljudske odbore. Te pri- stojnosti so prenešene le na ne- katere občine, med njimi tudi na občino Kočevje, ki bo opravljala vse naštetje posle tudi za območje občine Ribnica.

Za potni list vloži stranka proš- njo kot doslej na matičnem ura- du stalnega prebivališča. Matični urad odstopi prošnje v rešitev ob- činskemu ljudskemu odboru, ki jih po rešitvi spet vrne matične- mu uradu, tako da dobi stranka vse dokumente na matičnem uradu.

Za tuje državljane izdaja listi- ne samo občinski ljudski odbor (za naše območje ObLO Kočev- je), zato se mora vsak tujec z območja občin Kočevje in Rib- nica zglastiti na ObLO Kočevje.

Prošnje za polaganje šoferskih izpitov vlagajo kandidati kot do- slej (na občinah Kočevje in Rib- nica, pri Avto-moto društvih itd.), ti organi pa jih pošljejo na ObLO Kočevje.

Pri občinskem ljudskem odboru bodo odslej posebne komisije, ki bodo te zadeve reševale.

DEDEK MRAZ V PREDGRADU

Za novo leto so predgrajski otroci pripravili pod vodstvom učitelja Pajniča lep program. Za- igrali so igrico, peli in recitirali. Predšolske in šolske otroke je ob- daroval. Šola je tudi dobila ma- gnetofonski trak, kar bo učencem veliko pomagalo pri učenju.

Telesna kultura v novem letu

Vse naše delovne programe za leto 1963 moramo sestaviti in oblikovati z vidika, da je osnovni smisel in cilj telesne vzgoje ta, da služi telesnim in duševnim potrebam mladine in delovnih ljudi. Naloga in vprašanja, ki so pred nami, bodo morala naša društva in klubi upoštevati ter kritično pregledati, koliko so k temu doprinesli minulo leto.

Usmerjanje telesne kulture v naši republiki, v zadnjem času pa tudi v zveznem merilu, je doseglo že zahtevalo določene spremembe. Proti koncu minulega leta so bile razne seje izvršnih forumov vse od zveznih pa do okrajnih odborov telesne kulture. Na vseh je bilo sklenjeno in določeno, da preide težišče vsega strokovnega in usmerjevalnega dela v bodoče na društva in klubov, predvsem pa na občinske zveze za telesno kulturo.

Na sedanjih okrajnih zvezah so odpadli vsi organi strokovnih zvez in komisije, ki bodo odslej na občinskih zvezah. Tako je vloga občinske zveze poudarjena, njena odgovornost za razvoj telesne kulture v komuni pa se je izdatno povečala. K temu je predsednik Zveze za telesno kulturo Slovenije tov. Janez Zemljarič pripomnil, da bodo moralne biti občinske zveze kadrovske okrepljene in jim bo nujno nuditi praktično pomoč za vsakodnevno delo, organizirati posvete in izmenjavo izkušenj. Kako bomo to zmogli v naši občini, bomo lahko točneje ocenili po občinskih zborih društev in klubov in končno na občnem zboru občinske zveze za telesno vzgojo. Eno je jasno že sedaj, da vse to ogromno delo organizacijske povezave in usmerjevanja kakor tudi gospodarsko finančne kontrole ne bo mogoče izvrševati samo amatersko, temveč bo morala imeti občinska zveza tudi profesionalne moči za tehnična vodstva (trennerji in vodniki) in za administrativno gospodarske posle. Bistveno se mora popraviti tudi odnos do amaterskih kadrov, saj so mnogi prenehali z delom, ker se njihovega dela ni cenilo, drugi so ubrali pot s končnim ci-

ljem — žiro račun — da ne bodo več v posmeh svojih kolegov, da si ne znajo pomagati itd. itd.

Ce upoštevamo, da bodo poleg dosedanjih klubov in društev stopila v občinsko zvezo še vsa šolska športna društva, stralske družine in avto moto društva, kar je v zveznem merilu že opravljeno, bo v zvezi res ogromno dela in odgovornosti. Poleg internih organizacijskih oblik bo treba organizirati in navezati stike z vsemi sosednjimi občinskimi zvezami za razgovore in

iskanje najboljših načinov tekmovalnega sodelovanja. Ako še pomislimo, da bo treba poleg teh organizacijskih novosti in sprememb izvesti še obširen športni program za 20. obletnico Kočevskega zбора, imamo že jasne oblike dela, s katerim ne moremo več odlašati.

Se enkrat poudarjam pomembnost dobro pripravljenih občinskih zborov društev in klubov, ki bodo ta mesec. Tedaj bomo dobili jasnejšo sliko kadra, ki bo za tako važno leto kot je za naše

mesto 1963, prevzel vodstvo in odgovornost za razvoj telesne kulture. Ponovno vam mladino, da sodeluje aktivneje v telesni vzgoji in pomaga v vodstvih društev in klubov.

A. Arko,
predsednik Občinske
zveze za telesno vzgojo
Kočevje

V Dobropolju lepi pogoji za šport

Zadnje čase opažamo povečano zanimanje kmečke mladine za športno udejstvovanje. Žal podeželska mladina nima takih pogojev za vaje kot v mestih; primanjkuje rekvizitov, vaditeljev, pa tudi prostorov in ne nazadnje sredstev.

Z vsemi temi problemi se bori tudi dobropoljski Partizan, ki je

prišel ponovno delovati pred kakim letom. Tedaj si je mladina zgradila rokometno igrišče (rokometiški sedaj uspešno tekmujejo v dolenski ligi). Vendar pa ne bodo prišli brez treningov daleč. Čas za trening bi bil prav sedaj, pozimi. Dobropoljski rokometiški pa čakajo...

Včasih je v Dobropolju lepo uspevala odbojka in bi jo lahko poživili tudi zdaj, saj je v tem kraju precej dobrih odbojkarjev.

V vseh grosupeljski občini niti enega nogometnega moštva. Dobropoljska mladina je za nogomet zelo navdušena. Mladinci sami organizirajo s sosednjimi kraji, Grosupljem, Skofljico, Slivnico, Laščami. Tekme so postale že nekaka vsakoletna navada... Mislim tudi, da bi morale vse organizacije bolj sodelovati in še bolj poskrbeti za razvedrilo mladine, ker sicer ta zahaja v slabo družbo in kvarta ali pijančuje. Partizan pa naj bi mladino povezal in čimbolj izkoristil lepo urejeno telovadnico.

-čič

Veselite na snegu

Še enkrat:

»Nikoli v nedeljo«

TOVARIS UREDNIK!

14. decembra je bila pod tem naslovom objavljena kritika kina v Ribnici oz. kinooperaterja. Toda pisec kritike je šel predaleč, stvar je zapletel, da se je nazadnje sam obtožil. Priznava, da je bil razočaran zato, ker je film že gledal, čemur pa kinooperater ni kriv. Bolje bi storil, če bi teden dni prej objavil članek, v katerem bi obravnaval kvalitete filma, kajti film »Nikoli v nedeljo« zasluži podrobnejšo analizo.

Sedaj pa k stvari: kritizira kinooperaterja, češ da je med filmom »navila« polko. Magnetofon se nam je namreč med predvajanjem pokvaril (nima moč najboljšega kinoprojektorja!), in treba ga je bilo popraviti kar med predstavo, da bi lahko igrali med odmori. Če med odmori ne bi bilo glasbe, verjetno spet komu ne bi bilo prav.

Če pa pisec ve za kinooperaterja, ki bi obiskovalcem kina vsestransko odgovarjal in bi bil pripravljen opravljati to delo pod takimi pogoji, kot sedanj, naj ga čimprej preskrbi...

Leopold Kersnič,
upravnik kina Ribnica

Naročilnica

Ime in priimek

stanujoč (točen naslov)

pošta naročam »Novice«

in prosim, da mi jih začnete pošiljati dne

Naročnino bom poravnal takoj po prejemu položnice.

Opomba: Navedite, kaj vam najbolj ugaja v časopisu in

o čem želite, da bi več pisali

dne

(Podpis)

ta teden za vas

KOČEVJE

Poročili so se: Jecel Vinko, soboslikar iz Celja, Mariborska 190, star 31 let in Zabukovec Marija, krojaška pomočnica iz Slovenske vasi 2, stara 24 let.

V Hajdini sta se poročila: Podhostnik Janez iz Podvincev 116, star 22 let in Poličnik Anamarija iz Kočevja, Kolodvorska 19, stara 20 let; Heferle Leopold iz Kočevja, Cankarjeva 13, star 23 let in Poličnik Jera iz Kočevja, Kolodvorska 19, stara 17 let.

V Ljubljani sta se poročila: Vesel Rihard iz Ložca, star 24 let in Urh Nada iz Mahovnika 5, stara 20 let.

Rodili sta: Rugelj Štefka, gospodinja iz Mahovnika 23 — dekllico; Stevanič Savka iz Dolge vasi — gozdarska koča — dečka.

V Novem mestu so rodile: Šauer Kristina iz Zeljn 17 — dekllico; Turk Silvestra iz Kočevja, Rožna ulica — dekllico; Žalik Katarina iz Brega pri Kočevju 18 — dekllico; Gorše Marija iz Livolda 48 — dekllico.

V Ljubljani so rodile: Kegel Marica, delavka iz Livolda 59 — dečka; Šafar Frančiška iz Mozlja 10 — dekllico; Meglen Angela iz Tisovca 15 — dečka; Ojstriž Alojzija iz Šalke vasi 91 — dekllico; Pustavrh Pavla iz Kočevja, Reška cesta 5 — dekllico; Beljan Jožefa iz Kočevja, Rožna 19 — dekllico; Kerec Ana iz Borovca 5 — dekllico; Vlasic Helena iz Kočevja, Reška c. 11 — dekllico; Fugina Danica iz Stalcarjev 9 — dečka; Kusold Vida iz Kočevja, Rudnik 28 — dečka.

RIBNICA

Rodila je Pogorelec Frančiška, kuharica iz Ribnice 122 — dekllico.

Umrli sta: Zobec Anton, kmet iz Dan 17, star 78 let in Petrič Frančiška, preužitkarica iz Zupuz 4, stara 84 let.

DOLENJA VAS

Umrli je: Merhar Frančiška, preužitkarica iz Prigorice 50, stara 91 let.

VELIKE LAŠČE

Umrli je: Dolšina Frančiška, gospodinja iz Vel. Lašč 65, stara 58 let.

SODRAŽICA

Umrli so: Čampa Franc, kmet iz Sodražice 97, star 62 let; Košir Pavla, gospodinja iz Črnega potoka 2, stara 65 let; Oblak Frančiška, socialna podpiranka iz Sodražice 146, stara 85 let in Ponikvar Neža, kmetica iz Podklanca 9, stara 69 let.

DRAGA

Umrli je: Urbančič Antonija iz Trave 20, preužitkarica, stara 87 let.

ZAHVALA

Ob teški in nenadomestljivi izgubi naše dobre mame, stare mame in žene

FRANČISKE DOLŠINA,

roj. Praznik

iz Velikih Lašč,

ki nas je po kratki bolezni zapustila v 58. letu starosti, se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, er-

ganizaciji SZDL iz Velikih Lašč in sindikalni podružnici Kovinskega podjetja v Ribnici za podarjene vence in sočustvovanje. Posebna zahvala tudi pevskemu zboru in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujemo: Mož Ivan, sina Janez in France z družinama, hči Fanika z družino in ostalo sorodstvo.

Velike Lašče, Ljubljana, Ribnica.

CESTITKA

Atu in staremu atu Jožetu Kalanu želimo za 60-letnico še mnogo zdravih let — Karel, Ani, Nevenka in Branko. Enake želje tudi svaku Jožetu za 28-letnico — družina Koletova.

CESTITKA

Tončki Klun iz Goriče vasi čestita ob rojstnem dnevu družina Zajc, posebno pa mali Stanko.

CESTITKA

Dobremu možu Tonetu Jakšiču in hčerki Tatjani želi za njun praznik vse najboljše ter mnogo zdravja in zadovoljstva še mnogo let žena Milka oz. mami.

KUPIM

Kupim dobro ohranjen sadni mlin. Alojz Košir, Trata 34, Kočevje.

PRODAM

Ugodno prodam hišo z vrtom v bližini Kočevja. Možna reja živali. Naslov v upravi Novic.

PRODAM

Ugodno prodam enostanovanjsko hišo z balkonom in garažo, vseljivo takoj ali po dogovoru, dalje spalnico, dnevno sobo in elektromotor »Mareli« 4,2 KS. Ogled od 15. ure dalje. Cirila Znidaršič, Kočevje, Trg svobode 39.

DAM V NAJEM

V najem oddam garažo. Ludvik Šprinzer, Kočevje.

OBVESTILO

Cenjene stranke ponovno obveščam, naj dvignejo čevlje najkasneje do 15. februarja, ker po tem roku zapade lastninska pravica. Alojz Znidaršič, Čevljarstvo Kočevje.

PREKLIC

Podpisani Jože Oberstar, Podtabor št. 28, pošta Struge, proglašam zdravstveno izkaznico in vozniško dovoljenje za moped kot neveljavno.

Jože Oberstar

»NOVICE«

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva občin Kočevje in Ribnica. Izdaja CZP »Kočevski tisk« Kočevje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik France Grivec. Uredništvo in uprava: Kočevje, Ljubljanska 14/a. Telefon uprave in uredništva 389. Letna naročnina 800 din, polletna 400 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 2000 din oziroma 3 ameriške dolarje. Tekoči račun 600-27-1-265 pri NB podružnica Kočevje

K I N O

KOČEVJE: 11. do 13. januarja francoski barvni film »Potovanje z balonom«, 14. in 15. januarja italijansko-jugoslov. film »Nevihita«, 16. in 17. januarja nemški film »Satan mami z ljubeznijo«.

RUDNIK: 12. in 13. januarja ameriški barvni film »Doktor in ljubezen«, 19. januarja francoski film »Ubijalec«, 20. januarja španski film »Prodajalka vijolic«.

RIBNICA: 12. in 13. jan. amer. film »Ponos in strast«, 19. in 20. januarja italijanski film »Noč velikega napada«.

SODRAŽICA: 12. in 13. januarja češki film »Romeo, Julija in tema«, 19. in 20. januarja grški film »Nikoli v nedeljo«.

VELIKE LAŠČE: 12. in 13. januarja jugoslovansko-italijanski film »Beli hudič«, 19. in 20. januarja nemški film »Pred sončnim zahodom«.

PREDGRAD: 12. in 13. januarja ameriški barvni film »Imitacija življenja«, 19. in 20. januarja jugoslovanski film »Pogon B«.

BROD NA KOLPI: 13. januarja slovenski film »Veselica«, 20. januarja ameriški film »Davy Crockett in pirati«.

OBVESTILO

Občinski ljudski odbor Kočevje — odsek za notranje zadeve — obvešča prebivalce občin Kočevje in Ribnica, da so s 1. januarjem 1963 prenešene s Tajništva za notranje zadeve pri Okrajnem ljudskem odboru Ljubljana na občinski ljudski odbor v Kočevju sledeče pristojnosti:

- izdajanje potnih listov za prehod čez državno mejo,
- izdajanje listin za prebivanje in gibanje tujcev (tujih državljanov) na območju FLRJ in
- polaganje izpitov za voznike motornih vozil

Za vse nejasnosti naj bi se posamezniki obračali na Občinski ljudski odbor v Kočevju (telefon 314)

Nagrade dobijo

Do devete ure v ponedeljek smo prejeli skoraj devetdeset rešitev novoletne nagradne križanke. Križanka je bila tokrat veliko lažja in reševalci niso delali večjih napak. Žrebanje, ki ga je opravila posebna komisija, se je pričelo nekaj po deveti uri; žreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrado 1500 din prejme Angela MUHVIČ, Livold 32; 2. nagrado 1000 dinarjev Marija BAVDEK, Gorenja vas 2, Ribnica; eno leto bo prejemal NOVICE brezplačno Janko PREŽELJ, Topol 18, p. Medvode, pol leta pa Franc CRČEK, Šalka vas 123, 5., knjižno nagrado, prejme Svetozar WEISS

iz Kočevja, Reška cesta 16/a. Prvi dve nagradi bomo v prihodnjih dneh poslali po pošti, knjigo pa lahko dobi dobitnik v uredništvu.

UREDNIŠTVO

REŠITEV NOVOLETNE KRIŽANKE

VODORAVNO: Srečno ter uspešno novo leto, karies, opekar, omika, pozobati, dika, sla, sunem, era, bluza, sile, le, Anita, n, mir, azijsko, kap, ta, ZD, a, romar, Tos, davica, Ovidij, gib, kepam, v, fa, tk, car, zoritve, rom, r, kajak, an, Olas, Drina, Igo, porto, eta, okov, interesi, zvon, naiven, planet.

DOPISNICA

15.-

UPRAVA

»NOVIC«

Kočevje

p. p. 39